

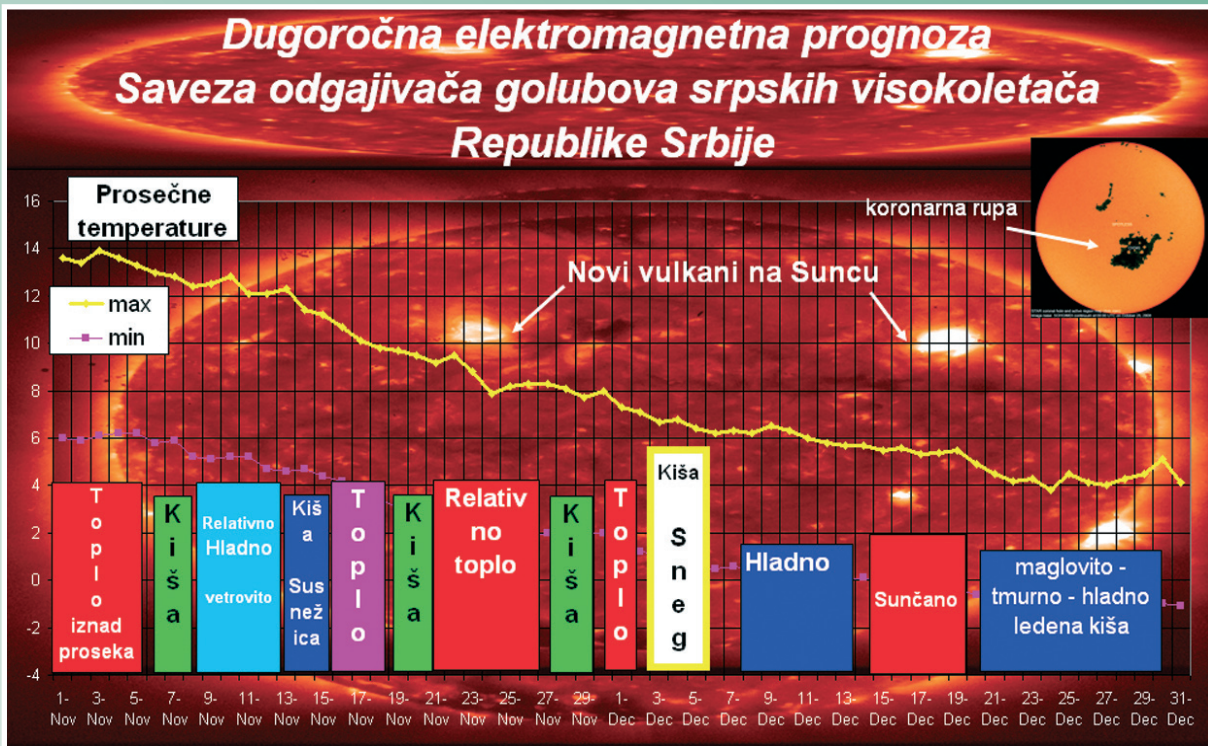
<http://www.srpskivisokoletaci.org>; <http://www.srpskivisokoletac.com>

Петар Жарков – жива легенда српског голубарства

Марковић Љубиша – Кофица

СС 185 – „Два голуба“, Чачак, 30 година постојања

Роберт и Саша Шереш

HERBOTS

DUNDELSTRAAT 37

3440 HALLE-BOOIHOFEN - BELGIUM

TEL. : ++32 (0)11 78 91 90 - ++32 (0)11 78 91 91 - FAX : ++32 (0)11 78 07 38

Animal Products

ProAM

BEOGRAD, Makedonska 28 • Telefoni: 3227-550, 3227-048 • Fax: 3226-396

ГОЛУБАРСКЕ НОВИНЕ
„Српски високолетач“

Интерно гласило Савеза
одгајивача голубова
српских високолетача
Србије

Година X, број 12 новембар
2008. године

Уредник: Никола Јововић
011/3581-820 (10-14h)
golubsavez@gmail.com

Адреса Савеза: Ул. Снежане
Хрепевник бр. 6111090
Београд Тел/факс: 011/3581-
820

У ОВОМ БРОЈУ:

ЖИВА ЛЕГЕНДА СРПСКОГ ГОЛУБАРСТВА – Петар Жарков – Пера Главоња, СС 120.....	4
КЛУБ ЗА 21 ВЕК – СС 185 „ДВА ГОЛУБА“ – Чачак – 30 година постојања	6
ЦИЉ СВЕГА – ДРУЖЕЊЕ – Арсенијевић Драган – Балица, СС 185	8
ГОЛУБОВЕ ЧУВА НА 500 МЕТАРА НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ – Церковић Предраг – Цера, СС 31	9
ТАКМИЧАРСКИ РЕЗУЛТАТИ – Пише: Градимир Ђурић	10
ДО ТРОНА СА БЕЛИМ МАВИЈАНИМА – Миновић Драган – Шеки, СС 199	12
ПРВИ РЕЗУЛТАТ У РАШКОЈ ПОСЛЕ 30 ГОДИНА – Тиосављевић Зоран, СС 236.....	13
ШЕЗДЕСЕТ ТРИ ГОДИНЕ УСПЕШНОГ ГОЛУБАРСТВА – Марковић Љубиша – Кофица, СС 56	14
ЖИВОТ ИСПУЊЕН ДЕЧИЈИМ ОСМЕСИМА И ГУГУТАЊЕМ ГОЛУБОВА – Др. Тешић Слободан, СС 550.....	16
ХОЋУ У ВРХ СРПСКОГ ГОЛУБАРСТВА – Бугарски Дарко – Шицин, СС 340	18
ЈЕДАН ОД ОСНИВАЧА САВЕЗА СРБИЈЕ – Брковић Драгутин – Риђа, СС 7	19
ПОВРАТАК ШАМПИОНА СЕДАМДЕСЕТИХ – Спасојевић Бранимир – Зуле, СС 28	20
ОВАКО СЛАВИ О.З. ЛАЗАРЕВАЦ! – Почела сезона прослава	21
ОД БАЧКОТОПОЛСКОГ ДО СРПСКОГ ВИСОКОЛЕТАЧА – Хорнак Антал, СС 662	22
ОТАЦ И СИН ЗДРУЖЕНИ ДО РЕЗУЛТАТА – Роберт и Саша Шереш, СС 394	23
ПРВАК ТРЕЋЕГ РЕГИОНА – Стефановић Зоран, СС 21.....	24
290 ПИЛИЋА ОД ЈЕДНОГ ГОЛУБА – Хрњак Рајко, СС 500.....	25
„КУМОВСКА“ СУ ДРУШТВА ПРЕГОЛЕМА! – Из мог угла – пише Никола Јововић	26
НАД ПЕРТХОМ ЛЕТЕ САМО ЧИСТИ СВЛ! – Никола Трајчески СС 306 – Аустралија.....	28
ОСТВАРЕН ЦИЉ – ФОРМИРАНО НОВО УДРУЖЕЊЕ И ОПШТИНСКИ САВЕЗ ОПОВО	29
ПОКРЕТАЧ ГОЛУБАРСТВА У СРЕМУ – СС 184 „Брка“, ОПОВО	30
Грујичић Добривоје – Бора Брица, СС 33 Стара Пазова	30
ОПШТИНСКИ ПРВАК ЈАГОДИНЕ – Зоран Димитријевић, СС 636.....	31
КРАТАК ИСТОРИЈАТ ШУМАДИЈСКОГ ОКРУГА – Председник шумадиског округа, Миодраг Димић	32
ИЗ ИСТОРИЈСКЕ ЧИТАНКЕ – (Наредба објављена у новинама „Ново време“ у суботу, 7. јуна 1941. године).....	32
СЕКРЕТАР ЗА ПРИМЕР – Спасић Петар, СС 94	33
СА БЕАЗИМА У ШАМПИОНСКЕ ВИСИНЕ – Петровић Драган – Цуфла, СС 256	34
ОПШТИНСКИ САВЕЗ ЗАЈЕЧАР	35
ШАМПИОН ДРУШТВА ЗА 2008 – Новица Василов – Бугарин СС 57	36
ПРВА ИГРАЧКА – ГОЛУБ – Андријевић Златко, СС 49.....	37
ЊЕГОВО ВРЕМЕ ТЕК ДОЛАЗИ – Марко Ивић, СС 387	38
28 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА И РАДА ПОДУНАВСКО-БРАНИЧЕВСКОГ САВЕЗА	38
СЕНИОРСКИ ПРВАК О.С. ВЕЛИКА ПЛАНА 2008. – Спасић Срећко – Ђердан, СС – 419	40
УСПЕШАН ТАКМИЧАР И ФУНКЦИОНЕР – Вукановић Драган – Вуки, СС 49	42
МЕЂУ ОДГАЈИВАЧИМА СВЛ У КАНАДИ – Професор Радојковић Љубиша	43
МИТАРЕЊЕ.....	44
ХЕРБОТС ПРОИЗВОДИ – ПРИРОДНО ДО ЗДРАВЉА	44
ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА 2008. СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ – Пише: Милан Т. Стеванчевић.....	46
УКРШТЕНЕ РЕЧИ.....	49
IN MEMORIAM.....	50

НАСТАВЉАМО ДАЉЕ!

Тамо где смо стали пре три месеца, сада настављамо. Пошто су прошле сезоне годишњих одмора, уз мало закашњење објављујемо и трећи овогодишњи број нашег часописа. С поносом и сигурношћу можемо рећи, да је сада у вези нашег и вашег часописа ситуација много јаснија и да ћемо се дружити на свака два месеца. И даље настављамо са праксом да сваки регион има најмање по један текст у сваком броју. Спремни смо и на сваку вашу критику и похвалу, коју можете слати на адресу Савеза Србије, или је послати на мејл golubsavez@gmail.com. Такође, на ове адресе можете слати и ваше репортаже и слике из било ког дела нашег голубарског хобија, а ми ћемо најзанимљивије објављивати. **НАПОМИЊЕМО** да за податке који се износе у репортажама не носимо никакву одговорност. Са свим голубарима идемо на поверење, и све податке носимо онако како нам их и презентују. Ако неко буде рекао који резултат више, додао коју златну алку или слагао време, то неће промаћи читаоцима из његове околине. Има ли веће осуде од тога да се тако нешто прича по голубарским круговима, нека размишљају они који то ураде. Наш следећи, „ШАМПИОНСКИ БРОЈ“ очекујте врло брзо, већ крајем децембра, а у њему интервјује са најбољима из ове такмичарске сезоне, али и извештаје са забава. До следећег часописа, уживајте у голубарским причама и забавама, чија сезона тек почиње!!!!

Ваша редакција!!!

ЖИВА ЛЕГЕНДА СРПСКОГ ГОЛУБАРСТВА

Понесен причом коју сам чуо од много голубара у Србији, пожелео сам да у нашим новинама објавимо интервју са човеком, за кога је морао да чује свако ко је икада имао контакта са Српским високолетачем. Морам вам свима признати да сам имао мало позитивне треме спремајући се на пут ка Крчедину, војвођанском селу где тренутно живи једна од највећих живих легенди српског голубарства – Петар Жарков, познатији у голубарству као „Пера Главоња“. Размишљајући о томе која бих му питања поставио, нисам ни приметио када смо ушли у ушорено сеоце и стали пред његову кућу. На улазним вратима дочекао нас је Пера са широким осмехом на лицу.

Седећи у соби која је одисала духом старих прошлих времена, дуго сам размишљао да ли и каква питања да поставим некоме чији се голубарски рад и дан данас мање-више налази у генима многих голубова у Србији, али и ван ње. Одлучио сам ипак, да пустим Перу да нам сâм исприча своју животну причу, мислећи да је тако ипак најбоље. Уз дубоки уздах, вратио се мислима на сам почетак свог голубарског живота и почео са причом.

Љубав према голубовима почела је веома давно, још док је као дечак радио у месари свога оца, а потом све паре које би за то добијао трошио купујући голубове. Голубови су били тада, поред фудбала који је играо за

Петар Жарков – Пера Главоња, СС 120

Земунско „Јединство“, једина његова окупација. Пријатељски је држао голубове са Ђорђем Шарцем, са којим је био у то време нераздвојан, са којим је држао исте голубове и са којим је размењивао све што му срце пожели. Ипак, прве праве голубове, који су задовољили његово срце својим изгледом и летом купује од Васић Милета – Троне, и то шешку и чапара (арапа у шпицеве). Некако баш у то време сели се у улицу Жар-

ка Зрењанина и ту, у ствари, по сопственом признању, почиње његово право голубарство. Тада зида велики кавез, али бива чак 3 пута на мети крадљиваца, па одлучује да голубове премести на таван. На том тавану, стварала се историја српског голубарства.

На таван склања оно што му је остало непокрадено. То су били голубови пореклом од Тромине шешке – бели шеш, чија је мајка била текирка од

Бинета, а отац арап – син Тромине шешке, плаво шиљато пиле чији је отац у пореклу од Моцикиних голубова, а мајка од голубова Јоце Наумовића. Од тих голубова је све почело.

Следеће године у те голубове улази мавјанка шпиц („шампионка“) која није имала алку и чије се порекло није знало. Специфично за ту женку, како се присећа Пера, било је да она као пиле није била ништа посебно. Сасвим случајно остаје у кавезу, и то само да би заменила једну женку која му није сишла приликом једног лета (Пера их је тада терао упарене). Када је видео следеће сезоне како лети, повлачи је у приплод. Она му иначе у тој сезони лети у екипи која те године била прва у шестом друштву и ту је била најдужи летач. Те године (1963) летела је званично 7 сати и 25 минута. Она у приплоду у пару на мавијана шпицасти даје голуба који 1964. године лети 11 сати и 5 минута у екипи која прва прави двоцифрен резултат од 10 сати и 5 минута. Ту још у екипи лете и арапка (12 сати и 5 минута) која је била унука од шешке, арап шпицасти (10 сати и 45 минута) који је био од мужјака у пореклу од Косте „Јарца“ и Тромине шешке, бели шимлер (8 сати и 10 минута) и текир који је летео 8 сати и 10 минута, а у пореклу био од типлерке и шимлера од шараца.

Сваке године за редом (до 1970), био је првак друштва, и због тога узрочник увоза типлера у Земун, јер су тако, убацивањем типлера, желели да га стигну. Сећа се добро да је преко покојног Јоце Наумовића дошло два пара типлера из увоза. То су били арапка и три мавјана, проверени резултира-

ни дугопругаши. Међутим, ни такви шампиони нису могли да парирају његовим голубовима. Пошто са њима не успевају да направе значајнији корак, Земунци тада увозе „Енглеске таблице“ за исхрану, парење и начин узгоја голубова, које преводје на Српски језик. После тих таблица, голубарски Земун доживљава нову ренесансу, а резултати почињу да буду далеко бољи. Те таблице су одлично одговарале одгајивачима српског високолетача у Земуну. Још је занимљиво да је, како се сећа, тада у Земуну постојала велика опасност да ће преовладати безкапи голуб. Да би то спречио, тада је поклањао неке изврсне примерке, само да би голубови са ђубом преовладали.

Међутим, Пера нам додаје да то ипак није била прва примена литературе. Нешто пре увоза тих Енглеских таблица, док је студирао на факултету (Пера је по струци професор математике и физике), преводио је Руске књиге о расама које су имале веома интересантне текстове о парењу и генетици. Први је у Земуну почео са парењем голубова у крвном сродству, по напред испланираним шемама. Из таквих парења се рађају надалеко познати „Беовци“ и сви други његови голубови. Комбинацијом тих голубова, и припремом по Енглеским таблицама, прави времена која су и данас појам за многе голубаре.

На врхунцу своје голубарске каријере (1970) одлази у војску, али пажљиво одабране голубове оставља упарене и то 4 пара. Међу њима су се налазили и текир и текирка дуз, обележени са плавим обележавајућим алка-

ма, на којима је било утиснуто слово „б“. То су, погађате, били родитељи од надалеко чувених „Беоваца“, који су управо добили име по том утиснутом слову „б“. Текир је иначе био унук од горе помињане мавјанке шпиц („шампионка“). Био је изведен од „шампионкиног“ сина и арапке која је летела 12 сати и 5 минута у оној чувеној екипи. Текирка је такође била унука од „шампионке“. Била је изведена од текира и ервешке, а текир је био изведен од арапке (12 сати и 5 мин) и текира који је био од „шампионке“ и маторог текира. Ервешка је изведена од мавјана белорепог (у пореклу „шампионкин“ син и текирка) и шимлерке у шпицеве, која је у пореклу од Тромине шешке.

Присетио се Пера да у то време код Бинета настају чувени „папагаји“. Пре војске Пера даје Бинету карудијана који потиче од текирке у шпицеве и сина од шиљатог плавог и „шампионке“. Тај карудијан, упарен на Бинетову мавијанку која води порекло од шешева, даје линију „папагаја“.

Од оснивања шестог друштва 1962. године, па до 1970, био је редовно првак друштва у јуниорском и сениорском такмичењу, а 2 пута и првак Београда. Тако блиставу голубарску каријеру прекида му тешка болест, која га најалост прекида у свему. Изворни „Беовци“ тада прелазе код Панић Петра – Пате, Дијаматовић Светолика – Бинета, Јовановић Петра, Бисак Шандора, Блажон Ћорђа, а од њих се после шире по целој Србији.

Данас, толико времена после свега, поносан је што се његово име изговара са толико поштовања у целој голубарској Србији.

КЛУБ ЗА 21 ВЕК

Пријатељство код голубара је нешто посебно. Одгајивачи голубова треба да буду изузетно солидарни и увек спремни да помогну један другом. А када једно друштво тако функционише, онда је то стварно велика благодат и добробит за наш хоби.

У срцу Србије, на обали реке Мораве, ушушкан планинама

СС 185 „ДВА ГОЛУБА“ – Чачак 30 година постојања

најорганизованијих у Србији, пример како треба да буду организована друштва.

А све је почело 28. маја 1978. године у ресторану „Младост“, на оснивачкој скупштини. Тринаест пријатеља које је спајао наш голубарски хоби (Тановић Зоран, Милошевић Душко, Пауновић Синиша, Драгићевић Мирко, Ћерамирац Миломир, Загорац Вукосав, Миловановић Љубиша, Јозовић Стојан, Кривокућа Зоран, Петровић Живан, Стојановић Драгиша, Вујовић Миодраг и Томић Иван) оснива голубарски клуб УУ-185 „Два Голуба“.

развој друштва и сведоче о његовом напретку. Наши љубазни домаћини Драгићевић Мирко, који је тренутно председник друштва и Сретеновић Бранко, члан такмичарског одбора, провели су нас кроз просторију и детаљно све објаснили.

СС 185 „Два Голуба“ тренутно броји тачно 80 чланова. До сада су чланови клуба активно учествовали у свим могућим такмичењима која се организују у овом нашем хобију и постигли преко 530 резултата. Небројено пута су били екипни победници општине Чачак, Региона 12, а 2004. године су били екипни победници сениорског такмичења Савеза Србије.

Ипак, ПОСЕБНО би издвојили такмичарску 2008. годину, када освајају екипно прво место у сениорском такмичењу Србије + и у јуниорском такмичењу Србије. У 2008. години, када славе јубилеј – 30 година постојања, такмичари су били посебно мотивисани, па је направљено тачно 30 резултата између 8 и 12 сати лета!!! Погледајте само како данас изгледа статистика такмичења у 185 друштву за ову годину:

Савезна такмичења у 2008.

Општина сениори– екипни победници

1) Минић Милун 11,37

Јелицом, Овчарем, Кабларом, и Вујном, сместио се Чачак. Давне 1978. године, управо у Чачку, родила се идеја око оснивања голубарског клуба. Нико није ни слутио да ће тада бити основан клуб који ће тридесет година касније бити један од

Данас, тридесет година касније, о напретку друштва сведочи просторија коју клуб поседује. У њој се са свих страна сјаје пехари из различитих такмичења, али је и кресе слике које нас воде кроз историју и

- 2) Прелић Ненад 10,57
 3) Божић Стеван 10,20
 ПРОСЕК: 10 сати 58 мин

Регион сениори– екипно дру- ги

- 1) Михајловић Драгослав 10,18
 2) Драгићевић Мирко 9,43
 3) Томашевић Радивоје 9,10
 ПРОСЕК: 9 сати 44 мин

Србија Сениори– екипно други

- 1) Милић Милун 11,28
 2) Веселиновић Милош 9,04
 3) Михајловић Драгослав 8,47
 ПРОСЕК 9 сати 48 мин

Сениори Србија +- екипни прваци

- 1) Милић Милун 10,43
 2) Драгићевић Мирко 10,03
 3) Ружичић Владимир 8,41
 ПРОСЕК 9 сати 49 мин.

Јуниори Србија– екипни пр- ваци

- 1) Веселиновић Милош 9,24
 2) Божић Стеван 7,57
 3) Арсенијевић Драган 7,57
 ПРОСЕК: 8 сати 26 мин.

Најуспешнији так- мичар за више рангове им је **Милић Милун** са просеком време- на 11 сати и 33 мину- та, а највише рејтинг бодова за сениоре и јуниоре остварио је Веселиновић Милош, са остварених **59, 25** бодова.

Зајуниорскопрвен- ство САВЕЗА Србије освајач златне алке је голуб **Веселино- вић Милоша** мавјан дуз: СС 185.21.23.08 са летом од **12 сати и 50 минута.**

За Општинско јуниорско так- мичење **златну алку** освојио је голуб **Краковић Мирослава** мавијан дуз СС 185.4.20.08 са летом од **10 сати и 28 минута.**

Шампионску категорију у сениорској конкуренцији имају **Милић Милун и Веселиновић Милош**, а **прву категорију** осваја **Михајловић Драгослав**. Такође, **другу категорију** у ју- ниорском такмичењу освојио је **Арсенијевић Драган**.

У вишим ранговима ове годи- не постигнуто је **27** резултата.

Друштвена такмичења

Када би писали и о резулта- тима друштвених такмичења 185 друштва за 2008. годину, требало би нам још много про- стора, али ипак вреди напоме- нути да је **најуспешнији** дру- штвени такмичар **Арсенијевић Драган**, који има просек време- на 8 сати и 58 минута. Такође, најуспешнији судија је Ђурчић Драга, са 18 суђених утакмица. У 2008. години постигнуто је **28** друштвених резултата.

Када се саберу бројке из вишег ранга и друштва, дола-

зи се до податка да је само ове године друштво направило 55 резултата. Толико не направе ни поједини региони у Саве- зу.

Посебна прича су дружења која се организују у клубу сва- ке вечери, осим недеље. У клуб не долазе само голубари из 185 друштва, већ из целог Чачка, али и Србије. Посебно је ин- тересантно на забавама које се врло често организују, па скоро сваки месец буде окренуто по које прасе или јагње. Клуб по- седује велику информациону огласну таблу, на којој се увек виде актуелна збивања и резул- тати за текућу годину.

Због великог броја резулта- та и запаженог успеха у вишим Савезима, клуб има и свој бил- тен, који у виду часописа издаје на крају сваке сезоне.

Сви се посебно припремају за 14. новембар, када у ресто- рану „Рајчић“ планирају да на- праве гала забаву са преко 250 званица, поводом обележавања 30 година постојања. Очекују да ће се међу званицама наћи и највиши руководиоци Савеза.

ЦИЉ СВЕГА – ДРУЖЕЊЕ

Активно почиње да голубари 1988. године. Такмичење и резултати, уз дружење са пријатељима били су главна мотивација да заволи овај хоби. До сада је Драган направио тридесетак резултата, од тога у задње 2 године чак дванаест. Његови резултати нису плод случајности, него мукотрпног селектирања јата које одавно траје, у много незгодним условима које Чачак има, због мноштва грабљивица

Арсенијевић Драган – Балица, СС 185

које увек круже над небом изнад куће.

У периоду од 2002–2007 се није такмичио, из само њему знаних принципа, а онда је пробао да се врати на велика врата. Колико је у томе успео и колико ће успети говоре резултати, а они су се ове две године кретали у опсегу од 6 до 10 сати.

Ипак, посебно би издвојио резултат за јуниорско такмичење Савеза Србије, када прави 7 сати 57 мин 48 сек. То му је и најдражи, али и најтужнији резултат у каријери, јер су му два голуба из прописа сишла чак 1 сат по закључењу утакмице, и то на очи судијама које су још увек биле у дворишту и ручале. Посведочио је то и немали број пријатеља које је позвао да заједно прославе Савезни резултат.

У голубарнику поседује 3 линије голубова и то шарене карудијане (старо порекло из Крагујевца) Огњенове и Чавине голубове. Линије држи у чистој крви, али повремено прави и неке комбинације где их укршта. Голубове у линији пари у сродству, а затим понекад врши пресецање линија и прави хибриде за терање.

Голубове углавном припрема на увозној храни („Верселе Лага“) и то „Супер дијет“ „Шампион“, „Драпа“...

У голубарству му свесрдно помаже и кум Сретеновић Бранко, који са њим заједнички држи голубове. То је најбољи пример голубарства, јер циљ свега што желимо постићи са голубовима требају управо да буду трајна пријатељства и дружења. Зато нас Драга опомиње да се дозвемо памети и заборавимо на несугласице које су чест пример у голубарству.

Драгиша је иначе и најуспешнији друштвени такмичар у 185 друштву за 2008. годину, јер је ове године направио чак 7 резултата и то 5 јуниорских (просек свих 5 резултата 7 сати и 20 минута) и 2 сениорска од 10 сати и 17 минута за друштво и 8 сати и 36 минута за куп.

Посебно би поздравио свог друга Златка, као и све голубарске пријатеље у његовом 185 друштву, граду Чачку и целој Србији.

ГОЛУБОВЕ ЧУВА НА 500 МЕТАРА НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ

Прве голубове, Церовић Предраг зван Цера из Ужица, узео је давне 1978. године од Браће Ђерић. Били су то голубови који су у пореклу били од Вука Раковића, познатог Шабачког одгајивача голубова. Ти голубови га не задовољавају у потпуности, па их мења и набавља голубове који су у пореклу били Рерини, а у сарадњи са Пејовић Драгољубом – Кинезом. Те голубове набављају код Јоксић Милована званог Јокса, еминентног Ужичког голубара, као и од Радета Васовића.

Деведесетих година упознаје Ђорђа Томића, са којим врло брзо креће у сарадњу, јер је управо Ђорђе поседовао голубове покојног Владана Томовића, који су тада Церу заинтригирани. Некако у исто време почиње интензивнија сарадња и са Јоксић Милованом, који такође прелази само на те голубове. Ту се круг затворио, и почела је једна лепа голубарска сарадња, која и дан-данас траје, а која поред домаћинског дружења даје и запажене голубарске резултате широм Србије.

Код Цере у кавез, као плод сарадње и пријатељства, долазе чувене „Попарице“, „Ујак“, синови и ћерке „Зеленка“, отац „маторе црне“, „Бомбардерка“ и још многе друге птице за које је чуло доста голубара.

Цера са тим голубовима остаје и дан-данас и тврди да је презадовољан квалитетом који они имају. Посебно је поносан што је у задње време успео да

Церовић Предраг – Цера, СС 31

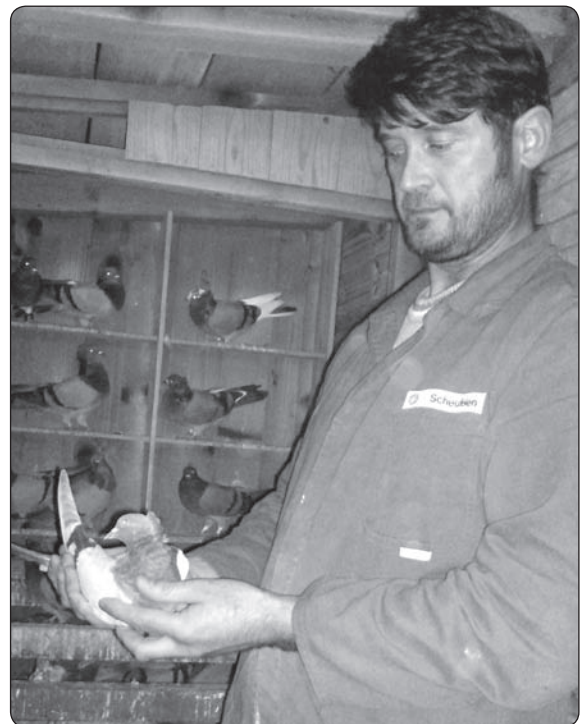
се појача са звучним именима из те линије, као што је „Мршави мавјан“, који је у пореклу од Јоксе и „Пецкаш“, од покојног Владана Томовића којег му набавља Јокса преко свог кума Лазара Докића који га је лично од Владана добио.

Цера, права добричина и Ужички домаћин, једино се жали на ненормалне услове за голубарење који га окружују. Он се налази на самом врху једног од Ужичких брда, које се налази на готово 500 метара надморске висине, а бар 30-ак соколова му редовно „патролира“ над кавезом. Густа шума почиње да се простира одмах иза његове куће. Такмичарски услови готово и да не постоје, али он тврди да ће ипак доказати да је и то могуће чим буде нашао мало више времена, због посла којим се бави. Да голубови, селектирани у таквим условима, без проблема лете у бољим срединама, доказује и податак да су управо ти голубови на више различитих места постигли значајније Савезне резултате, а ове године је голуб којег је извео Томић Ђорђу летео 14 сати и 7 минута.

Голубове пари искључиво у крвном сродству и то уз кон-

султације са Томић Ђорђом и Јоксић Милованом.

Иако држи голубове у екстремним условима, Цера се не

жали на правилник и тврди да без компактног јата нема ни резултата. Када су голубови прави, укрвљени и изједначени, јато није проблем. Једино би имао замерку на време консолидације јата после удара грабљивица.

У голубарству је потребно сарађивати са правим људима, квалитетне птице и парење у сродству, а све остало ће временом доћи своје место. Посебно поздрављам своје сараднике и другове Јоксу и Ђорђа, као и Кики и Славка из Шапца.

ТАКМИЧАРСКИ РЕЗУЛТАТИ

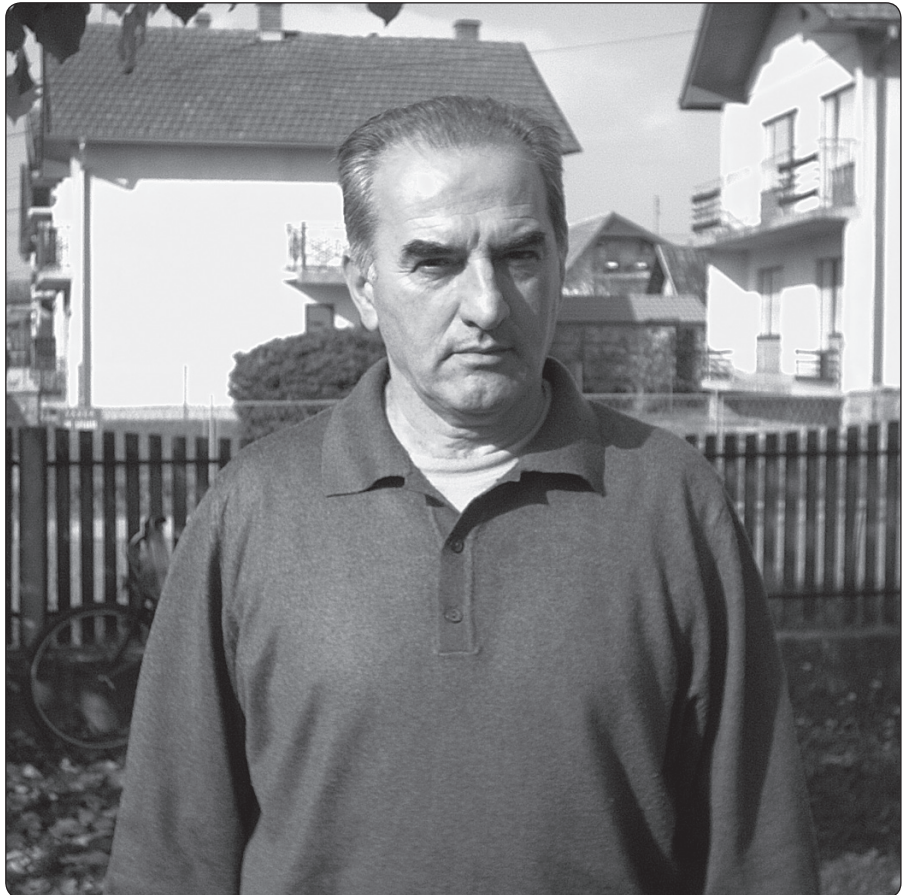
Управо ових дана завршила се такмичарска сезона 2008. године, како у организацији Савеза Србије, тако и у организацији региона, општина и удружења. И ова година, што се тиче постигнутих такмичарских резултата на свим нивоима, била је веома успешна.

Сијасет такмичарских резултата, како оних од 4 – 5 сати па све до двоцифрених, сигуран је показатељ да је српско голубарство на стабилном узлазном путу. Још једном су чланови нашег Савеза показали и доказали да нови такмичарски правилник, усвојен пре четири године, није препрека за постизање запажених такмичарских резултата.

Овом приликом скренуо бих пажњу целокупном чланству Савеза Србије на битну чињеницу, преко које, чини ми се, олако прелазимо. Веома често, у разговорима са голубарима широм Србије, апострофира се искључиво постигнут такмичарски резултат и упоређује се са неким другим постигнутим такмичарским резултатом. Међутим, многи случајно или намерно, прелазе преко тога по ком је такмичарском правилнику постигнут резултат – старом или новом. А то је веома битна, круцијална чињеница. Зашто?

Навешћу само неколико примера различитости старог и новог такмичарског правилника, који ће, засигурно, веома упечатљиво указати на разлику из-

Пише: Градимир Ђурић

међу та два правилника. Самим тим, и вредновање, односно огромну разлику у веродостојност и компетентност постигнутог такмичарског резултата.

– Одгајивачи Српског високолетача знају да је његова основна генетска особина, која га и сврстава у небеског лепотана, **ЈАТНОСТ**. Без јата, нема лепоте, које наше голубарско срце и душа неизмерно жели. Без јата и јатности, остварени такмичарски резултат једноставно није исправан – валидан.

– Нови такмичарски правилник упућује од старта на јато,

од најмање 5 голубова, с тим да и одвојени голубови морају да буду поред јата, без великог удаљавања, како би их један судија погледом могао да прати. Нови правилник то изричито захтева од такмичара. Овај члан такмичарског правилника (члан 25) је темељ на којем почиња одгајање голуба Српског високолетача.

– По старом такмичарском правилнику, појам јата је благо речено толерантан и растељив.

– По новом такмичарском правилнику, дозвољено је за такмичење пустити од 5 до 9

голубова. Од тог броја дозвољено је издвајање 2 голуба из јата, од најмање 5 голубова. За савезна такмичења: првенство Србије, Србије +, куп првака и куп шампиона, пушта се искључиво 8 голубова.

– По старом такмичарском правилнику дозвољава се, у свим такмичењима (савезна и друштвена), пуштање од 5 до 14 голубова. То значи да је дозвољено издвајање 9 голубова из јата.

– По новом такмичарском правилнику, дозвољена је консолидација јата од 15 минута.

– По старом такмичарском правилнику консолидација јата није одређена.

– По новом такмичарском правилнику, ако јато или голуб појединац изађе из видокруга и у њега се не врати за 10 минута, јато или појединац се дисквалификују.

– По старом такмичарском правилнику, важећи резултати појединца голуба су од 4 часа па надаље (друштво, општина, регион, савез).

– По новом такмичарском правилнику важећи такмичарски резултат за појединца голуба је од 4 часа па навише само за друштвени резултат. Савезни резултати за појединца голуба (општина, регион, савез) је од 5 часова па навише.

– По старом такмичарском правилнику, јато или појединац, ако изађу из видокруга до постизања прописног виса, дозвољава се да се врате у видокруг за 2 сата.

– По новом такмичарском правилнику, обележавајуће контролне алке, су обавезне у свим савезним такмичењима.

– По старом такмичарском правилнику, обележавајуће кон-

тролне алке уопште нису предвиђене и обавезне при такмичењу.

– По новом такмичарском правилнику уведена је категорија „Контролори такмичења“ – општински, регионални и савезни. Они су помоћ у вођењу и контроли такмичења. Самим тим доприносе веродостојности такмичења.

– По старом такмичарском правилнику не постоје контролори такмичења.

– По новом такмичарском правилнику, квалификациони резултат за Савезна такмичења Србија, Србија + стиче се искључиво из општинских и регионалних такмичења. За првенство општинских и регионалних Савеза, квалификациони резултат стиче се из друштвених такмичења.

– По старом такмичарском правилнику, из друштвеног такмичарског резултата стиче се квалификација за сва савезна такмичења.

– По новом такмичарском правилнику, после пет исправних голубова, такмичар може закључити такмичење у сваком тренутку, али само уз сагласност судија.

– По старом такмичарском правилнику, такмичар после 5 исправних голубова, у сваком тренутку може закључити такмичење, без сагласности судија.

Навео сам, овом приликом само неколико чланова старог и новог такмичарског правилника и упоредио их. Свако од нас, одгајивача голубова Српских високолетаца, зна да је постигнути такмичарски резултат по старом и новом правилнику – огромна разлика. Немерљива!

Због тога је непримерено и неозбиљно упоређивати такми-

чарске резултате постигнуте по старом и новом такмичарском правилнику.

Овим сам хтео да члановима нашег Савеза укажем на неопориве чињенице да се такмичарски резултати постигнути по новом правилнику вреднују и мере посебним аршинима. Овакви резултати имају тежину, чврстину и веродостојност коју сваки голубар мора да поштује и цени. Са таквим резултатима могу да се поносе и диче.

Овим не желим ни у једном тренутку да обезвредим и омаловажим ни један такмичарски резултат постигнут по старом такмичарском правилнику. Само мора да се поштује и цени, направи разлика – драстична, између тако постигнутих такмичарских резултата. То су чињенице које се не могу занемарити и мора им се одати заслужено поштовање.

Од чланова нашег Савеза, нови такмичарски правилник захтева већу чврстину и селекцију у узгоју српског високолетаца. То је сигуран пут који води успеху у одгоју голубова, присут „голубарским трњем“, али сласт успеха ће бити већа. Биће поносни што су чланови Савеза Србије и што ће будуће генерације голубара знати да препознају и буду захвални онима који су знали да српско голубарство усмере на стазе позитивног развоја и просперитета.

На крају бих поручио члановима нашег Савеза – ценимо своје такмичарске резултате, постигнуте по новом такмичарском правилнику и дозволимо другима да себи признају, да су чињенице на нашој страни и да нам због тога завиде.

ДО ТРОНА СА БЕЛИМ МАВИЈАНИМА

Ко зна да ли би Шеки уопште био голубар, да га његов брат 1971. године није замолио да му причува голубове док се он не врати из војске. Тада почиње да голубари, и никада више се није одвајао од својих пернатих љубимаца.

Такмичарски дух у њему прорадио је 1981. године, када је потерао своју прву утакмицу и направио резултат 4 сата и 27 минута, а недуго затим и 5 сати и 27 минута. Почиње да оштро селектира голубове, па резултати долазе сами од себе. 1986. године прави резултат од 9 сати и 30 минута, који је у Краљеву био недостижан пуних 15 година.

Првак општине био је укупно 3 пута, првак СС 13 такође 3 пута и то у време када је друштво имало близу 300 чланова. Побеђивао је Драган и у свим Општинским куповима, освојио друго место за регион 12, са резултатом 7 сати и 58 минута...

Члан СС 13 је био од 1978, па све до 2002. године. Кратко прелази у СС 308, где такође бива првак друштва и освајач купа, да би 2004. године оформио ново удружење у Рибници, СС 199. У том удружењу Драган је 4 године успешан председник, али и такмичар, јер осваја три пута титулу најбољег у друштву са резултатима 8 сати и 38 минута, 8 сати и 34 минута и 7 сати и 39 минута и осваја 2 златне алке са летовима појединачно од 11 сати и 40 минута и 12 сати и 59 минута.

Што се тиче порекла голубова, Драган Миновић Шеки

Миновић Драган – Шеки, СС 199

води веома прецизне евиденције. Сви голубови које има воде порекло од једног једношпицог мавјана (за којег нажалост не зна порекло). Тог мавјана је изводио целих 17 година и био је поносан на беле мавјане и силбере које је овај изводио. У њега су ушли голубови од Радушка Ивковића (текири са мутним очима). Ове године је рецимо пиле које је пореклом од тих голубова (силберче), а које је поклатио Живадиновић Горану из Кумодража, узело као јуниор златну алку са летом преко 11 часова.

Са голубовима ради искључиво у сродству (обично полу брат полу сестра) и то целих 37 година, а само повремено освежи крв са неким голубом. На званичним такмичењима му се неколико пута десило да управо голубови из тих комбинација видно заноче над кућом.

У 2007. години убацио је неколико голубова од Ђорђа Томића из Ужица и нада се да ће са тим голубовима, у комбинацији са својим, побољшати силазак голубова на веће резултате, као и бег од грабљивица, јер су услови за држање голубова у Краљеву много тежки због грабљивица које десеткују јата.

Као члан такмичарске комисије региона 12 у потпуности је за то голубови морају бити у јату до постизања прописног виса. То је у осталом и став региона 12.

Шеки има велики број сарадника у целој Србији и Црној Гори, па тако поздравља Омера из Рожаја, Ђорђа из Ужица, Живадиновић Горана из Београда, Зорана из Бољевца, Ружића из Подунавца (В. Бања) Трнавца из Чачка, Басару из Београда, Ратка из Рашке и многе друге.

ПРВИ РЕЗУЛТАТ У РАШКОЈ ПОСЛЕ 30 ГОД.

Први голубови у кавезу Тиосављевић Зорана из Рашке били су били шарени, „дечији“ голубови, које му је поклонио једном приликом његов ујак. Његовој срећи није било краја када је направио свој први кавез, у којем су се ови лепотани ширили. Временом почиње озбиљније да голубари, па долази до голубова од Ратка Николића из Рашке. Ратко Николић је те голубове донео из Београда од Мизуле. Те голубове, који су по боји били пецкави текири, такозване „Рашке голубове“, направио је и усавршио покојни Гојко Милановић.

Сви голубари у целој Рашкој тада држе само те и само такве голубове. Идејни творац, покојни Гојко Милановић несвесно је створио једну атохтону расу голубова. Ипак, та раса није била у спортском духу јер се већина голубара одлучила да их држи и селектира по екстеријеру. После много парења у сродству, без селекције из терања, они губе своје летачке способности. Рашка је у спортском голубарском духу пуних 30 година била потпуно мртва.

Када је 2000. године Зоран решио да докаже да се и у Рашкој може успешно такмичити, многи су му се тајно смејали и скептично га гледали. Пред њим се нашао тежак задатак – требао је да оправда делима то што је рекао. Прва ствар коју је морао да уради јесте да донесе голубове који би на том подневљу успешно летели.

Доноси голубове од Драгана – Шекија из Краљева, од Ратка Николића, који у међувремену

Тиосављевић Зоран, СС 236

набавља голубове у пореклу од Жарков Петра – Пере „Главоње“ и Илчета Сименовског – Илкета „Пекара“ из Београда.

Са таквим голубовима резултати долазе веома брзо, па 2005. године прави први резултат од 9 сати и 5 минута и тако доказује да и у тешким условима може да се праве резултати, ако се донесу голубови правог квалитета.

У 2006. наставља победничку серију и опет осваја прво место у друштву, са резултатом од 6 сати и 30 минута. А у 2007. понавља успех са сениорима и осваја прво место са 7 сати и 5 минута, а потом и са јуниорима, 6 сати и 30 минута. 2008. година је доказала да је тренутно најбољи такмичар у Рашкој, јер четврти пут заре-

дом осваја титулу првака друштва, са резултатом од 6 сати и 20 минута. Тиосављевић Зоран је вратио такмичарски дух у Рашку и разбио приче о немогућности такмичења на најбољи могући начин – својим резултатима.

Голубове које тренутно има гаји у сродству, али управо планира да их освежи са голубовима Томић Ђорђа из Ужица и Бојовић Драгојла из Чачка и у 2009. очекује још боље резултате.

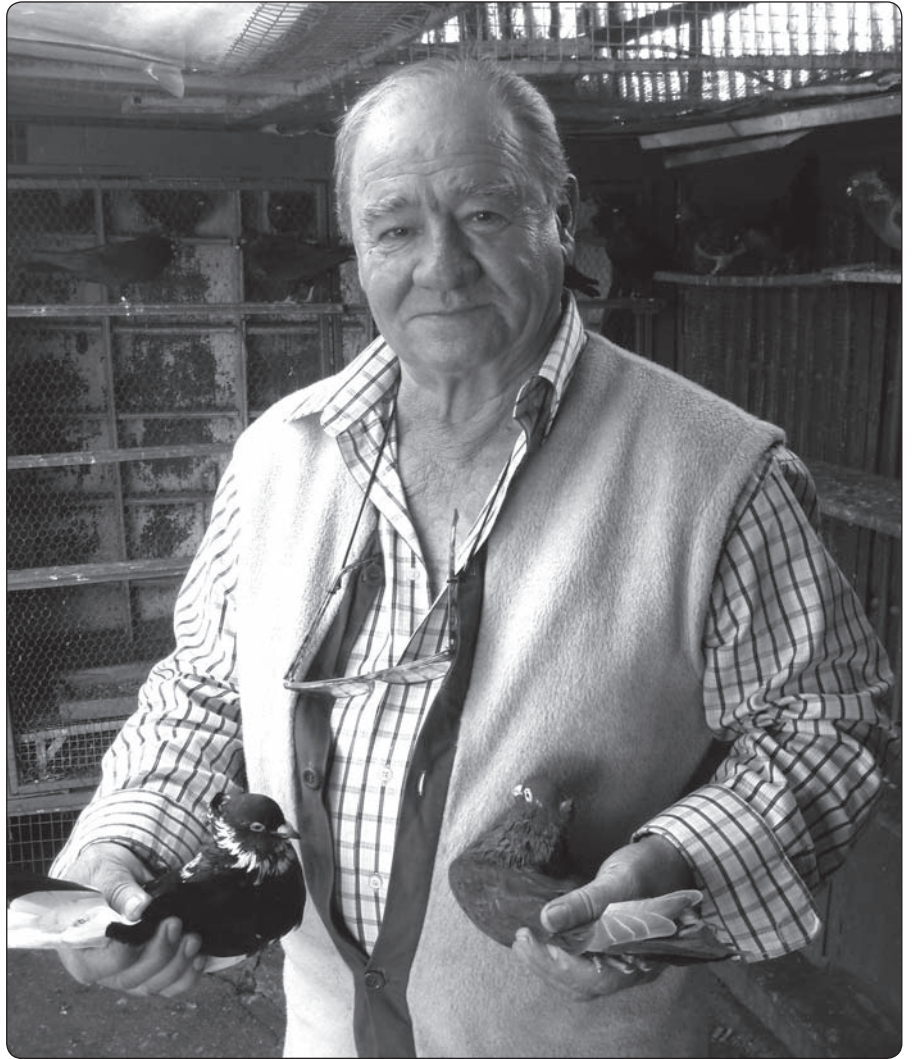
Сматра да у правилнику, поред јатности голубова, треба да се тражи и да голубови оду у вис у првом сату.

Поздравио би посебно Ратка Николића, другаре из Ужица и Краљева и све голубаре које познаје.

ШЕЗДЕСЕТ ТРИ ГОДИНЕ УСПЕШНОГ ГОЛУБАРСТВА

Марковић Љубиша, познатији у голубарском свету по надимку „Кофица“, први пут се сусрео са голубовима давне 1945. године, када је имао само 10 година. Надимак „Кофица“ је добио по старијем брату, кога су звали „Кофа“, па је он као млађи добио овакав надимак. У породици у којој је у том тренутку расло седморо деце, била је права атракција гледати ћубате голубове, које је однекуд набавио и донео његов старији брат. Време немаштине која је тада владала, није му остављало много простора за исхрану, па је морао да краде проју коју је његова мајка правила и дели је са својим новим љубимцима. Од тог тренутка па до данас, у његовом дворишту увек се налазио голубарник са голубовима. Каже да се од њих раздвајао само 2 пута и то када је морао да ради на Цетињу и на Светом Стефану, али и тада је користио сваки слободан тренутак да дође у свој родни Београд и види голубове о којима су се бринули његови најближи. Тада је ту било разних голубова, непознатог порекла. Све до 1959, ти разни голубови пролазе кроз његов кавез, али се не задржавају. Тада набавља неколико голубова непознатог порекла и то текира бакарастог, текира дуз и арапку, коју налази у једном бунару и спасава је. Та три голуба постају костур његовог голубарства и он врло брзо ствара голубове који су само пореклом од та три. Са тим голубовима је задовољан и шири их даље, а

Марковић Љубиша – Кофица, СС 56

значајнију улогу игра и без кога узима од Боре Смедеревца, а који је у пореклу био од Лазе Пачета. Крви тог беаза има и у већини данашњих голубова. У те голубове, 1980. године улази и једно арапче без прстена, које је само дошло, а које је назвао „Богица“ због стила и дужине лета, а оно знатно побољшава његове голубове.

Велику сарадњу касније Љубиша започиње са Дудом Ивковићем (док је он боравио у Грч-

кој). Дуда је тада легао голубове у Грчкој и слао их Љубиши, а он их терао и проверавао у Србији. Међусобно су размењивали голубове, а касније је Љубиша добио и један део голубова које је измешао са својим. Све су то били изванредни и пробрани летачи, који су били проверавани на више званичних утакмица. Напомиње да је прво сарађивао са Дудиним братом, покојним Пивом Ивковићем, а затим се сарадња наставила са

Дудом. Иначе, о Дуди Ивковићу има веома високо мишљење и не чуди га што је постао првак Јагодинског Савеза. Да ти голубови заиста лете добро и по нашем, далеко строжијем правилнику, говори и чињеница да су му у протеклих пар сезона неки голубови које му је Дуда извео званично летели по 13–14 сати.

Са голубовима ради искључиво у сродству, али никада у превеликом, и избегава парења мајка-син, отац-ћерка, него се углавном базира на парењу пилића од два брата или две сестре, што му је у досадашњој пракси дало добре резултате и најбоље примерке голубова.

Од 1972. године па до данас направио је 104 резултата и освојио 12 златних алки. Памтиће док је жив 1976. годину, када прави резултат од 10 сати и 51 минут, по правилнику који није дозвољавао отпис, а резултат би био знатно већи да му један дарчин није слетео на 9 сати и 32 минута. Каже да је сваки резултат подвиг и мука за себе, али се неки памте више, а неки мање. Драг му је и резултат од 6 сати и 28 минута, када осваја 3. место у Југославији, по врло тешком дану, када многи нису успели да направе резултат, што му даје посебну тежину.

Ова година му је такође веома успешна јер је у своје витрине додао још 5 пехара и то: шампион друштва, куп друштва, прелазни пехар који му остаје у трајно власништву јер је 3 пута био шампион друштва, статуа голуба најбољег летача (из 2 терања), као и златну алку.

Многи издвајају своје резултате у каријери, а он је поносан на једно јато голубова, које

је целих шест година летело у непромењеном саставу и при томе направило 129 званичних резултата (9 птица у јату, један арап је имао 21 резултат, текир са 20, његов брат текир 18...). Срце му се цепа када помисли на 1994. и такмичење за Србију, када цела екипа не силази, а то им је у том тренутку била 9. утакмица у сезони. Чак је и сазнао да су 3 голуба из екипе ухваћена на Златибору, али човек код кога су се налазили није хтео ни да их прода ни да их врати. Најбоље званично појединачно време за голуба му је 14 сати и 10 минута (арап дуз) и то прошле године, за Београд. Најбољи јатни резултат му је 10 сати и 51 минут и то је поновио 2 пута, за првенство и

Код припреме голубова користи искључиво таблицу Дуде Ивковића, и у задње 4 године је помоћу ње направио 12 резултата, од тога 4 преко 10 сати.

Правилник по којем тренутно лете наши голубови му потпуно одговара. Они који га се плаше су одавно побегли у друге, непризнате Савезе. Мада, што се њега лично тиче, продужио би сезону за јуниорска такмичења до 15 октобра, јер се задњих пар година показало да су настале климатске промене, које дозвољавају терање и много дуже, па то не би утицало много, а омогућило би више јуниорских резултата, поготово ако је септембар лош као задње 2 године.

куп Београда. У тренутку када га је направио (1976) то је био трећи двоцифрени резултат у Србији.

Велики је противник типле-ризације голубова, али не негира да је Србија далеко подигла дужину откако су они убачени. Ипак мисли да је наш голуб изгубио на стилу лета убацивањем бескапих голубова.

Пожелио би свим голубарима да уживају у голубарству и голубовима, а поготову млађим људима. Прибојава се за будућност голубарства, јер је подмлатка све мање и прети опасност да овај хоби за пар деценија готово нестане. Зато позива све да збијемо редове и привучемо много више омладине у друштва!

ЖИВОТ ИСПУЊЕН ДЕЧИЈИМ ОСМЕСИМА И ГУГУТАЊЕМ ГОЛУБОВА

Док улазимо у двориште доктора Тешић Слободана у Жаркову, обузима нас топлина испуњена стотинама дечијих осмеха, који зраче из сваког кутка његове ординације. Стотине ових малих створења који се тако анђеоски смеју, родила су се управо захваљујући њему. У малом, али прелепо сређеном врту, којег красе велики голубарник и дрвени летњиковац, доктор нам започиње своју животну голубарску причу.

Прво и последње, што је у свом животу украо, биле су паре, и то 500 динара које је узео мајци, само да би купио дивног белог „ђулијана“, који је био цео његов свет – све што је пожелео да има. Била су тада нека много мирнија и лепша времена када су голубови, спорт и гитара били на врхунцу своје славе. Изабрао је све три ствари. Голубови су испуњавали његову младост и давали му безграничну љубав. Сећа се добро да је тада, због изостанака из школе који су били „неизбежни“ због припрема голубова, добијао врло често батине од родитеља. Забринуте за његово учење, родитељи му једног дана намештају крађу голубова, али он из револта продаје књиге и школску торбу да би их поново купио, и то је био преломни тренутак за његово голубарство, јер после тога мама и тата прихватају чињеницу да ће им син бити голубар. Његов покојни кум Илија Бајић, кога сматра за доајена на-

Др. Тешић Слободан, СС 550

шег голубарства, упознаје га у то време са Бихелом и другим старим голубарима. Велики су то били људи, јер су омладину поред голубарског, изводили и на прави животни пут, и враћали многе који су странпутицом кретали.

Са шеснаест година постаје члан YU 1 и добија број 186. Његовој срећи није било краја. На Чукарици је 1965. године било много голубара, па у договору са Рером, Илијом Бајићем, Мијом „Кокошком“, Цимкетом и Цибуљ Михајлом оснива YU 8. Већ наредне, 1966. године, у првој такмичарској сезони прави и први резултат од 4 сата и 6 минута и са тим резултатом осваја друго место у друштву. Остаће упамћен као први који је на Чукарици направио резултат, пре тада веома познатих Рере и Вече. Такмичар је у духу, како сам воли за себе да каже, јер је поред голубова био и добар скијаш, и баш у то време осваја прво место на светском скијашком маратону у Аустрији. Још много резултата је постигао у разним сферама и спортовима, али су му најдражи сви ови које је за 54 године голубарства постигао. Посао којим се бавио, али и коњи које толико воли, често су успевали да му одузимају време, па није стизао баш увек да се посвети припреми голубова. Ипак, посебно би се захвалио другарима из СС 550, куму Вечи и „слатком“ Дукију, који му помажу и пазе на голубове када је одсутан. Слободан је иначе председник СС 550 и поносан је на своје друштво.

Слободан поред голубова своје слободно време проводи са коњима, а у изузетним приликама уме и да засвира. Ба-

ви се и поезијом и написао је „Химну са хиподрома“ а ускоро планира да изда и збирку песама о голубовима.

Посао којим се тренутно бави, на неки начин је повезан са голубовима, и сматра да су они управо много допринели да он крене путем „стварања нових живота“. Лековито дејство матичног млеча и препарата од пчелињих производа почео је да открива управо онда када је оцу растурио цело легло пчела да би помоћу тога продужио репродуктивни период голуба. Врло успешно се бави лечењем стерилитета, а помогао је и многим голубарима. Упечатљива је и прича о једном Влади који је „имао душу“ и јавио му је да му је ухватио голуба. Када је отишао по њега дотакли су се управо тог проблема стерилитета, а данас као епилог свега имамо причу да су Владина (увећана) породица и његова породица више од фамилије, а

сарадња се наставила и у голубарству.

Веома је забринут за голубарство, јер је то спорт који умире. Модерне клинце више интересује дрога, лоповлук и криминал. Време витештва и спорта пролази. Детињства његових вршњака су била праве бајке, а данас нам омладина живи у хорор филму. Јавно би позвао сву децу и омладину да се врате природи и правим вредностима. Голубарство и голуб, као најлепши продукт природе које је Бог створио, могу само да оплемене човека, да гледа у плаво небо и радује се чиста срца резултатима које постиже, или да пати када голубови нестану. Човек је део природе и њој се мора вратити.

На крају, испред свог 550 друштва, јавно би позвао све голубаре да својим причама и понашањем подстакну младе људе да открију љубав према нашем голубу која је сакривена у многима од њих.

ШТАМПАРИЈА „ИРИС“

- ШТАМПАЊЕ ДИПЛОМА ЗА ГОЛУБАРСКА ДРУШТВА
- УШТАМПАВАЊЕ ДИПЛОМА ПО РЕЗУЛТАТИМА
- ЧЛАНСКЕ КАРТЕ ЗА ДРУШТВА
- ЧАСОПИСИ, КАТАЛОЗИ, ФЛАЈЕРИ...

**БРЗО, ЈЕФТИНО И КВАЛИТЕТНО! Шабач, 015/313-573,
063/802-9351**

Знамо да сигурно можемо још више и боље да унапредимо наш часопис, али нам је за то потребна ваша помоћ. Кудите, саветујте, предлагите, али и пишите нам на адресу Савеза (Голубарски Савез Србије, С. Хрепевник 61, 11090 Раковица, или на мејл: golubsavez@gmail.com)

ХОЋУ У ВРХ СРПСКОГ ГОЛУБАРСТВА

Бугарски Дарко – Шицин, СС 340

Када се родите у породици где сви гаје голубове, велика је вероватноћа да ћете их и ви волети. Тако је Дарко растао уз оца голубара, који се и данас успешно такмичи (после 50 година голубарења), правећи резултате између 6 и 8 сати. Отац му је био узор и са њим је заједно голубарио до 1995. године када одлучује да се осамостали.

Да прва љубав заборава нема потврђује чињеница да 1998. године одлучује да основ његовог приплода буде 10 парова које је узео од оца. Издваја их у посебан део кавеза и почиње озбиљније да голубари са њима. То су били голубови које је релативно добро познавао, и који су могли да лете максималних 7–8 сати. Почео је немилице да врши селекцију тих голубова, али је наишао на велики отпор оца, који се није слагао са методама које његов син примењује.

До коначног разлаза између њега и оца долази 1999. године, када враћа оцу све маторе и младе голубове. Кавез му остаје цела 2 месеца празан, јер је желео да добро погледа голубарску Србију и донесе голубове који ће задовољити његове критеријуме.

На наговор добрих другова, који су често боравили у Земуну, упознаје сада већ покојног Пековић Радојицу – Зеју. Од њега купује 10 младих голубова, од којих тренутно у кавезу 70% његових голубова води порекло. За 300 марака, из принципа, од оца купује његовог најбољег летача – арапа шпицастога, који је годинама уназад на његове очи

правио резултате од 10–12 сати, убацује га у Зејине голубове и креће у селекцију. Већ на јесен бивају видљиви резултати, јер са пилићима које је извео од Зејиних пилића прави 7 сати и 52 минута у јуниорској конкуренцији и постаје првак друштва. Од тада па до данас прави 44 званична резултата на свим нивоима Савеза. Импозантан је податак да му је просек СВИХ резултата (44) 8 сати и 20 минута, што је заиста за сваку похвалу. У том периоду осваја и 7 златних алки. Појединац који му је на званичној утакмици највише летео је текир шпиц, са резултатом од 14 сати и 20 минута.

Задње 3 године године постиже 5 двоцифрених резултата, највећи 11 сати и 22 минута, што му са пуним правом даје шансу да се нада још већим резултатима и бољим успесима у наредним годинама. Каже да се дуго мучио да пређе магичну цифру од 10 часова (од 2005. је направио чак 16 резултата од 9 до 10 часова) али је сада све дошло на своје место и труд се исплатио.

Преласку магичне десетке допринело су познанства са Сабовљев Максом, који му поклања текирку која са 3 различита мужјака леже три сина који су за регион летели 12 сати и 40 ми-

нута, 13 сати и 15 минута и 13 сати и 30 минута, затим одличну сарадњу има и са Зингетом са Уба, који му даје још Зејиних голубова и са Жиком „Черкезом“, који му такође поклања одличне примерке голубова. Сада у голубарнику има много голубова који сигурно прелећу 9 сати, а у будућности се нада да ће их бити више двоцифрених, а резултати постигнути задње 3 године то потврђују.

За добар лет голубова потребно је да их током целе сезоне правилно негујемо и чувамо, али и да голубови у себи имају добар ген и нагон за дуг лет и силазак.

Веома је задовољан радом Општинског Савеза Обреновца, који крупним корацима гази ка врху српског голубарства. Драго му је што у такмичењима на свим нивоима нема фаворизованих голубара, већ до изражаја долази квалитет. Због свега тога, посебно похваљује рад Савеза на челу са председником господином Николом Сандуловићем.

ЈЕДАН ОД ОСНИВАЧА САВЕЗА СРБИЈЕ

Тридесетих година прошлог века у Обреновцу није постојао голуб летач каквог га ми данас познајемо. Тада је чика Драгутин – Риђа држао искључиво голубове превртаче, такозване „точкаше“, који су били специфични јер су се превртали окрећући се као точак све до земље, па се много пута дешавало да ударе у земљу или кров и остану на месту мртви. Због својих таквих одлика пуштани су само зими, по великом снегу, који би им ублажавао ударе.

Ситуација се мења негде 1939–40, када по први пут на просторе Обреновца долази голуб који је високолетач. Доноси их покојни Дуле Каралић и то је био прекрасан пар арапа. Цео Обреновац се тада помамио за голубовима летачима. Посматрао је чика Риђа како лете ти голубови код Срете-на Каралића, који му је био комшија и знао да их мора имати. Прелама у себи и за велике паре (10 000 динара) откупљује од њега пар арапа, који је у оно време летео невероватних 4–5 сати. Њима придодaje и једну женку коју добија од Веље „Жандара“ (текирка једношпица). Са тим голубовима почиње селекцију, али 1944. године бива мобилисан и одведен у „Партизане“. По повратку са фронта, затиче у кавезу 18 голубова које му је мајка сачувала. Селекцијом и терањем оставља 3 голуба и са њима ради даље. Сваки од та 3 голуба је имао доминантне особине које су му се допале, и наравно добар лет. Парењем само тих голубова у сродству добија голубове карактеристичног лета и изгледа,

Брковић Драгутин – Риђа, СС 7

па од Савеза Србије добија признање да је створио Обреновачког голуба (били још признати само Београдски и Нишки летач). Временом се карактеристичан изглед ове три расе голубова стопио, па данас имамо јединственог српског високолетача и он не жали због тога. Обреновац је седмдесетих био доминантан голубарски центар. Чика Риђа је био и први првак Београда, по много другачијем и ригорознијем такмичарском правилнику, по којем се победник рачунао из два резултата и то без права отписа голубова.

Био је велики пријатељ са Звонком Ладовцем и многим другим Београђанима, великим људима и голубарима. То је било време када се баш лепо дружило, и путовало по целој Србији, са супругама, и време када се комисијама нису плаћали путни трошкови, него се судило из љубави. У то време је био велики број такмичара и у самом Обреновцу, па 1961, са још неколицином другара, учествује у оснивању седмог друштва. Иначе, кад смо већ код тога, Брковић Драгутин Риђа је био један од оснивача седмог друштва, Општине Обреновац, Савеза Београда и Савеза Србије.

Такмичарски резултати су му се кретали од 5–9 сати, а 1976. године, незадовољан суђењем једне Савезне утакмице, одлу-

чује да никада више не потера голубове за званичну утакмицу. Задовољан је чињеницом да много његових голубова данас лети код такмичара Обреновца, а и шире. Као неко ко је своје 83 године живота провео са голубарима, оснивајући многе органе Савеза, предложио би Савезу Србије да децентрализује свечану годишњу скупштину Савеза и да организацију исте препусти сваке године другом региону, како би се што више људи дружило и зближило. Те забаве су сада прерасле у класичне „теревенке“ са гласном музиком и пићем, а некада су биле јединствене прилике да се размене голубарска искуства.

Уплашен је и за будућност нашег голуба, јер је све већа типлеризација у Србији. Мисли да је то грешка и да правилник треба да правимо према постојећем старом српском голубу карактеристичног изгледа и лета, јер га једино тако можемо очувати.

Чика Риђа је 26. септембра 2008. добио повељу „Велики грађанин“ од града Обреновца, за изузетан допринос у голубарству и лову!!!

ПОВРАТАК ШАМПИОНА СЕДАМДЕСЕТИХ

Давно је прошла 1968. година, у којој се Спасојевић Бранимир – Зуле учланио у 7 друштво у Обреновцу. Одмах је схватио да га само такмичења и резултати занимају у овом спорту, па је прионуо на стварање и селекцију голубова. Све до 1971. године вршио је селекцију, па није успео да направи значајније резултате. Тада успева да изсекује голубове, а резултати се ређају као на траци. Од 1974. године резултати му се крећу између 8 часова и 9 сати и 15 минута и представљају једне од најјачих у то време у Обреновцу. До 1978. године један је од најуспешнијих такмичара Обреновца, са резултатима који су за многе били само мисаона именица.

Међутим, тада почиње да ради, што неминовно доводи до смањења времена које проводи са голубовима, а самим тим и слабијих резултата. Разочаран тиме, али и вођен теоријом да ако не може бити у врху, неће ни да држи голубове, коначно 1982. године доноси преломну одлуку и склања голубове. Морао је да се бави егзистенцијалним питањима и голубове је заборавио.

Када су сви у његовој породици заборавили да је он икада држао голубове, десило се изненађење. Радећи столарију на кући М. Матића из седмог друштва, повела се прича између њих двојице и Матић је почео да наговара Зулета да поново почне да голубари, јер сада има више времена, а и присећао га је старих дана, када су његови голубови господарили небом Обреновца. Када је дошла на ред исплата, Зулету

Спасојевић Бранимир – Зуле, СС 28

је понуђено да један део радова у вредности од 100 марака буде исплаћен у виду једног пара голубова, и Зуле се кући враћа са арапком и мавјаном у руци. Убрзо прави велики кавез и доноси још голубова, и креће са давно заборављеним хобијем из почетка. Арапка

коју је донео посебно га је одушевљавала, јер су пилићи преко ње феноменално летели. На пролеће Матић, увидевши каквог је голуба продао Зулету, долази код њега са Жиком „Черкезом“ и покушава да арапку откупи или је добије у замену за 5 других голубова, али остају празних руку јер је Зуле знао да ће се цело његово будуће приплод базирати управо на њој. Касније сазнаје да је та женка купљена од Огњена Матијевића, па потом проверавана, али млади у почетку нису били ништа посебно, па је продају Зулету. Тек касније, када су премитарили, уверили су се у њихов квалитет. Зуле од те арапке оставља 5 женки у приплод и формира са њом матицу. Имао је проблема са тим голубовима, јер су више пута прелетали дан, што му многи нису веровали. Тек када у њих убацује шпиц текира без алке, који му је једном долетео, долази до правих голубова, јер су шпиц арапи из тих комбинација увек силазили. Тада почињу високи резултати. 2001. године ствара шампионску екипу, а потом до 2008, сваке године прави

по неколико резултата. Апсолутни је првак друштва, а редовно прави резултате у Општинском и Регионалном Савезу. Највеће постигнуто време му је 11 сати и 34 минута, а било је ту и резултата од 9 сати и 57 минута, 9 сати и 17 минута...

У 2009. такмичарској сезони има квалификације за сва Савезна такмичења. Очекује још боље резултате, јер се такмичи са пуно елана и воље. Доста се дружи са голубарима, мада мисли да су људи данас веома чудни. Многи би морали да науче да, поред добрих голубова, морају да уложе у храну и витамине, јер се нико данас не такмичи са „ванглом кукуруза“. Толико је сигуран у своје птице, да је увек спреман да изађе „у ринг“ било коме у Србији.

За правилник каже да је веома строг, и да га не би мењао, док се такмичења још више не омасове. Посебно је поносан на супругу, унука Ивана и унуку Ивану, који му помажу у голубарству, а посебно унук Иван, који већ има резултате и за којег очекује да га наследи.

ОВАКО СЛАВИ О.З. ЛАЗАРЕВАЦ!

Када се заврши терачка сезона, за нас голубаре почиње онај „слађи“ део сезоне, када ћемо на многобројним забавама испрати-ти стару сезону, поделити награде, разменити искуства, али и по коју претњу за наредну такмичарску сезону. Први су у Србији са прославом почели у Општинској Заједници Лазареваца.

У ресторану „Жујевић“ у Лазаревцу, 25. октобра 2008. године, уз пригодну музику и одличну храну, подељене су све награде на територији Општине Лазареваца, а потом су се званице и многобројни гости веселили до ситних сати у дружељубивој и веселој атмосфери. У свој тој еуфорији, која у таквим тренуцима ухвати нас голубаре, ипак смо успели да замолимо председника општинске заједнице, господина Младеновић Игора – члана СС 110, да нам нешто више каже о протеклој сезони у Лазаревцу.

„Ово је круна рада једне сезоне“ – рекао је у једном цугу Игор – „која ће сигурно бити упамћена, не толико по резултатима, колико по јединству које нас је красило“. „После толико турбуленција, превирања, одлазака и долазака људи из другог савеза“ – још је додао Игор – „сада је стање потпуно нормално и влада једна здрава атмосфера коју нико не може да наруши!“

Ово је прва заједничка забава свих друштава из Лазареваца после много, много година и сви су поносни што су успели да је организују. Домаћин забаве, господин Живомир Живановић – Жика, члан СС 124 и председник такмичарске комисије, додаје да су се сви за-

Почела сезона прослава

једничким снагама изборили да Лазаревац стане на своје ноге и постане пример како треба да изгледа и функционише једна голубарска општина. Поред одличне међусобне сарадње, Лазаревац има одличну комуникацију и са Савезом Београда и са Савезом Србије. Жика каже да би само могао пожелети да овакво стање потраје јер тек сада долази до изражаја права лепота голубарског спорта. Осврћући се на протеклу такмичарску сезону, Жика каже да она није била лоша и да су постигнути многобројни запажени резултати, иако је Лазаревац град са пуно грабљивица и неповољним условима за голубарење. Још је поноснији што су СВИ резултати остварени по правилнику од којег су многе „колеге“ побегле, говорећи да је права утопија. То само говори да ће они који су остали, првом селекцијом по тежем правилнику направити голубове који ће бити далеко напреднији од голубова колега који су побегли. Бесмислено је поредити било који резултат по овом и оном правилнику.

Општински Савез Лазареваца чине четири друштва и сви осим младог друштва СС 563 имају такмичарске резултате.

У СС 40 најбољи резултат је постигао Пантелић Мирослав, који је имао сениорски резултат од 8 часова 1 мин и најбољег ле-

тача (златна алка) Боска са временом лета 11 сати и 25 минута.

У СС 124, у сениорској конкуренцији, најбољи је био Милошевић Милун, који је имао резултат од 6 часова и 16 мин, али је исти такмичар освојио меморијал резултатом 4 сата 48 мин 24 сек и куп Великог Црљана са резултатом 7 сати 34 мин 12 сек. Милошевић Милун је уједно шампион удружења.

У СС 110 меморијал „Драгослав Живановић“ освојио је Живоиновић Љубодраг са резултатом од 4 сата и 50 мин, куп друштва друго место освојио је Лотина Светозар са резултатом од 6 сати и 11 мин, у купу удружења првак је Младеновић Игор са резултатом 6 сати и 40 минута. У сениорском такмичењу друштва првак је Боровинић Радослав, са 7 сати 59 мин и 48 сек, други је Лотина Светозар са 7 сати 27 минута и 30 сек, трећи је Јанковић Љубомир са 5 сати и 11 мин, а четврти Стевановић Ненад са 4 сата и 49 минута.

Свима који су имали резултат на забави су додељени адекватни пехари и дипломе.

ОД БАЧКОТОПОЛСКОГ ДО СРПСКОГ ВИСОКОЛЕТАЧА

Прве голубарске кораке направио је Хорнак Антал из Бачке Топле уз свог брата. Прва љубав су му били „Бачкотополски“ високолетачи, раса која у том граду вуче порекло још од 1800. године, када је овај голуб први пут признат као раса у Бачкој Тополи. Да прва љубав заборавна нема, говори и чињеница да је поред српских високолетача које данас успешно одгаја, Антал ипак оставио неколико пари „Бачкотополаца“, које не тера, него их држи за украс. Одавно је, због специфичног и дугог лета прешао на српске голубове.

За прелазак на нашег голуба, Антал највећу „кривицу“ свлађује на кума Бедић Антала, који му поклања 1970. године пар српских високолетача. У то време, његов кум Бедић је био признати велики одгајивач српских високолетача. Голубови које добија од кума су били доста квалитетни и имали су летове од више сати, уз правилан кружни лет. Ти голубови су били темпераментнији и лепши од „Бачкотополских“ голубова, па је то Анталу још више била превага да пређе на српског високолетача. Узбуђивала су га нова открића и сазнања која је са овим новим голубовима стицао.

Тада је живео у Малом Београду и због великог броја одгајивача српског високолетача у том крају прикључује се иницијативи за оснивање голубарског друштва. Био је један од оснивача 269 друштва. У једном тренутку клуб је бројао чак 50 чланова и био један од највећих у околини. Клуб је одлико-

вало веома велико друштво.

Морао је да се пресели у Бачку Тополу 1982. године, и после много година поново учествује у оснивању новог клуба, СС 662 „Бачка“, а недуго затим и у формирању општинске заднице која тренутно броји 7 клубова, а до тада није постојала. Од оснивања па до данас успешно води општину као председник, а пошто му ускоро истиче мандат, искрено се нада да ће му општина наћи достојну замену. Посебно је активан по мањим селима у околини Бачке Тополе, где свесрдно помаже да се чланство организује и формирају клубови.

Голубове које држи увек је од срца добијао од пријатеља, тако да никада у животу није купио голуба. Досада је направио негде око 30-ак резултата и 2 златне алке, од којих једну са поносом носи, а друге се одрекао у корист клуба због беспарнице. Сваке године прави по пар резултата, а највећи успех му је свакако 2. место у региону 11, које осваја 2006. године. Највећи резултат му је 8 сати и 20 минута, а сви резултати му се крећу у распону од 6 до 8 сати. Каже да га то свакако не задовољава, али мора да се помири са чињеницом да голубови које тренутно има у кавезу тако лете. Верује да се у њима крије већи потенци-

Хорнак Антал, СС 662

јал, а да ли ће они ту његову теорију доказати или оповргнути, показаће време. Покушао је и са убацивањем голубова од Николе Џомбе, које је на индиректан начин добио, али за сада није видео неких спектакуларних побољшања, јер је данас потребно да голуб лети двоцифрено да би се сматрао добрим. Голубове пари у сродству, по линијама и од сваког примерка тражи да лети искључиво по актуелном правилнику. Не може да каже да то успешно ради, јер није задовољан дужином лета коју имају и радо ће убацити квалитетније, ако их нађе.

Никада се није покајао што је постао голубар и што страствено воли ову племениту птицу. Дуго се момчио, и да није било ове птице која га је терала да се враћа кући, питање је да ли би данас имао овакву породицу и складан брак. Данас је пуно младих који су наркомани, и са друге стране закона, а да су заволели голубарство вероватно би слика била другачија. Нада се да ће његова унучад наставити породичну традицију и да ће држати голубове.

ОТАЦ И СИН ЗДРУЖЕНИ ДО РЕЗУЛТАТА

Дуго је Роберт Шереш из Санада код Новог Кнежевца у Војводини тражио које ће голубове да држи. 1989. године прелама и одлучује се да то буду искључиво српски високолетачи. Те године се учлањује у друштво и наручује своје прве карике.

Прве резултате је постигао прошле и ове године, оба пута освојивши прво место у друштву. Прошле године је то био резултат од 7 сати и 57 минута, а ове од 6 сати и 32 минута.

Ни сам не зна како је успео да их постигне, јер ради као зидар, па је по цео дан одсутан од куће. Голубови траже „нерадника“, човека који треба да им пружи много времена и пажње око припрема и исхране, а он то свакако није и за сада се не уклапа у ритам такмичара. Држи их само зато што је од малена везан за њих и што не може да замисли колико би му двориште било пусто без голубова. Свесрдно му помаже и син Саша (9), који се брине о голубовима док тата није ту. За Салета каже да ће сигурно бити много бољи голубар од њега, јер већ сада показује прави голубарски таленат. Тренутно се у њиховом кавезу налази стотинак голубова, које мали Сале у главу познаје. Породична традиција голубарења ће сигурно бити успешно настављена.

Сву захвалност за успех у голубарском спорту дугује господину Милошу Јовановићу (Сибачком) из Земуна, чији су му голубови у пореклу, али највише професору Радојковић Љубиши, са којим има из-

Роберт и Саша Шереш, СС 394

ванредну сарадњу и који га је свему научио. Та сарадња траје још из средње школе, кад му је Љубиша био професор, па све до данас, када му је такође Љубиша професор, али голубарски. Све што је научио, научио је од Љубише, који га је увео у свет такмичара. Он му је дао голубове које данас има у голубарнику. Са тим голубовима ради у сродству, али само уз консултацију са професором. Не крије да је присталица све могуће природне „хемије“, која се може давати голубовима у виду аминокиселина, меда у воду и других супстанци из природне апотеке.

Чуо је од многих који се дуго година такмиче да је тренутни правилник добар, али он лично мисли да треба мало више обратити пажњу на голубаре који тек почињу да голубаре и праве резултате, јер је за њих тежак.

Голуб по њему није машина и не може баш увек да лети онако како би ми желели, па понекад у правилнику и то треба узимати у обзир.

Волео би свакако да помене своје најбоље голубарске другове Синушу Ђурђева, Јабланов Дарка и Мирић Вељка, са којима се много дружи и који му много помажу око тренинга и праћења голубова када он није ту. Поента целокупног голубарства јесу дружења и пријатељства и много му сметају „надобудни“ голубари, који се потцењивачки понашају према колегама. Увек треба саслушати причу и најнеискуснијег голубара и добродушно му помоћи, јер се никада не зна у коме „лежи“ будући шампион, а и од свакога се може понешто корисно научити.

Пожелио би свим голубарима пуно успеха у наредној сезони.

ПРВАК ТРЕЋЕГ РЕГИОНА

Када је у Шапцу пре 40 година почињао да се дружи са голубовима и голубарима, Стефановић Зоран није ни слутио да ће голубови постати саставни део његовог живота. Прве праве голубове узима од Вука Раковића, који је заголубарио пола Шапца, и од Пиште. Вртео је те голубове и покушавао да направи нешто са њима, али није био у потпуности задовољан, па покушава да се појача са голубовима из Београда (Зеја и Пера Шилја), а недуго затим и из Крагујевца (Рашко Васиљевић).

У задњих пар година се потпуно базира на голубове Алимпић Веселина и голубове у пореклу од Жугић Бранка. Ти голубови га у потпуности задовољавају и сматра да су направили прави преокрет у његовом голубарству.

До сада је направио тридесетак резултата. Најдражи му је резултат од 7 часова и 29 минута, који је постигао за Србију, када осваја 23 место. Ове године се веома добро снашао у такмичењима и осваја друго место у Општини, са резултатом 9 сати и 35 минута и прво место у региону 3, са резултатом од 9 часова и 53 минута.

Тврди да у овом тренутку има веома моћно јато голубова, које ће наредних година сигурно постизати још боље резултате. Нажалост, томе у прилог му и иде чињеница да је остао без посла, па ће сигурно моћи да и следеће сезоне максимално посвети пажњу

Стефановић Зоран, СС 21

голубовима и припремама за такмичења.

Планира и да у наредној сезони знатно побољша услове за своје голубове изградњом новог голубарника, за који је материјал већ купљен и уредно сложен у дворишту.

Са голубовима ради искључиво у крвном сродству и само са таквим радом и веома оштром селекцијом могуће је направити позитиван корак у голубарству и добре резултате. Такође и дружење са правим шампионима који хоће да ти помогну и одају неке мале тајне голубарског хобија, може много да помогне код врхунских резултата.

Сметају му приче појединаца из града у којем живи, а које се односе на поређење резултата између њих и „Јагодинаца“. Мисли да о поређењу не мо-

жемо ни говорити, јер ми ипак терамо голубове по знатно тежем и ригорознијем правилнику. Поносан је што се налази у овом Савезу и што је себе као голубара доказао кроз високе резултате. Тежи правилник може само да мотивише, али и да да реалну слику где се тренутно налазимо у голубарском спорту. Јатност голубова је особина којој морамо дати висок степен значајности, јер без компактног јата никада није било високог резултата. У правилнику му смета само то што је дато мало времена за консолидацију јата после удара грабљивице.

Поручио би свим младим голубарима да, ако желе да направе праве резултате, морају да врше ригорозну селекцију, селекцију и само селекцију!!!

290 ПИЛИЋА ОД ЈЕДНОГ ГОЛУБА

Хрњак Рајко из Мајура код Шапца, докопао се голубова брата Миће још 1960. године и од тада па до данас није се одвајао од њих. Већ 1966. учлањује се у 21 друштво у Шапцу, захваљујући Боровић Томи, који му у томе помаже. У том друштву остаје све до 1975. године када одлучује да због великог броја голубара оснује друштво у Мајуру. Заједничким снагама оснивају 121 друштво, које у том тренутку броји 80 чланова. Целих 20 година био је председник друштва.

Када 1994. године долази до неслоге и раздора у 121 друштву оснива ново – 500. друштво „Центар“ Мајур. У њему је и тренутно, са још 15 чланова, махом старијих голубара. Друштво је функционисало одлично до раздвајања Савеза, а тада је настао преломни тренутак, јер им један део чланства одлази (десетак чланова), а њих 15 остаје. Нажалост, године су учиниле своје, па се у друштву тренутно активно на свим нивоима такмичи само 3 голубара из 500 друштва. Ипак атмосфера на састанцима је лепа, а дружење на високом нивоу.

Рајко се тренутно налази и у управном одбору Општине Шабац и каже да он функционише веома добро, што потврђују досадашњи резултати. Посебно би истакао такмичаре Вујић Љубишу и Драгана Андрића Кинеза, који су ове године осветлили образ Општинском Савезу Шапца и вратили га на пут старе славе. Похвалио би и забаве које су организова-

Хрњак Рајко, СС 500

ли у протеклих пар година, јер су показале да је другарство и слога на високом нивоу.

Као такмичар, Рајко је до сада направио 85 резултата и добио чак 15 златних алки. Има шампионску и 2 прве категорије. Највећи јуниорски резултат му је 8 сати 10 минута, а сениорски 10 сати и 21 минут.

Увек се трудио да набави голубове од еминентних такмичара као што су Огњен, Ђетко, Џомба, Бине и радио је многе експерименте са њиховим голубовима. Сада у кавезу има голубове које је направио деведесетих година и који су му се најбоље показали. То су углавном голубови Огњеновог порекла, у које је убацио 2 пара голубова које добија од Шиле „Поштар“ из Калуђерице. У задње време је свом јату додао голубове од Андрић Драгана Кинеза, да би мало освежио своје, али и покушао да добије двоцифрене резултате код голубова.

Мисли да је такмичарски правилник добар и да би само

требало променити и дозволити да за категорију може ући и један јуниорски резултат.

Тридесет година налази се у Општинском Савезу Шапца и жао му је што је дошло до поделе и што су појединци отишли у други Савез. Мало је младих који данас желе да наставе са гајењем голубова и уместо нејединства требало би сви заједно да се усредсредимо на тај проблем.

Рајко је у Шапцу познат и као голубар који ће „извући“ пиле и из најјаловијег голуба. Сви су се чудили и било је веома занимљиво видети код њега у кавезу 45 пилића од истог оца, које је излегао за једну сезону, 1985. године. За 9 година, колико је имао тог мужјака, извео је целих 290 пилића од њега. Води веома прецизне евиденције о голубовима и до сада је, закључно са овом голубарском сезоном, излегао преко 7.500 голубова у голубарској каријери.

„КУМОВСКА“ СУ ДРУШТВА ПРЕГОЛЕМА!

Посматрајући целокупну слику Српског голубарства, можемо приметити да се од деведесетих година па на овамо, нагло повећава број удружења у матичном Савезу. Чињеница, која би на први поглед требала све да нас увесели, јер би по некој логици ствари, лаички гледано, то требало да значи да нас голубара има све више и више, али да ли је то стварно тако?!? Када мало дубље „загребемо“ и анализирамо, долазимо до франпантних закључака да ситуација није ни мало „ружичаста“, и да број чланова из године у годину опада... Па како је онда могуће да је број удружења тако нагло порастао, па данас у каталогу можете наћи, рецимо СС-700? Импозантан број зар не?

Сам почетак проблема који потпуно уништава и слаби данашњу голубарску Србију, популарно названог „кумовска друштва“, морамо тражити у поремећеном и искривљеном поимању самог голубарског хобија. Некада су се ове наше птице, господари неба, спајале голубаре који су их држали, биле и симбол и повод да се много оних који их држе окупе и у веселу, шали и радости размене искуства, али пре свега добро друже. Бар по причама старијих голубара и људи којима верујем, све голубаре је спајао здрав спортски дух. Старији су очински бринули о млађима и покушавали да их изведу на прави голубарски, али и животни пут. А онда су дошле те несретне деведесете, када нам је разбијена држава, а вихор рата

Из мог угла – пише Никола Јововић

пореметио многе моралне вредности на којима се заснивало и које је поштовало целокупно друштво до тада.

Ни голубарски спорт није остао имун на сва превирања која су захватила Србију. Лудило које је обухватило људе, свело се на голо преживљавање, али и гледање да се дође до новца на све могуће легалне и нелегалне начине. Голубарство почиње да се уклапа у целу ту слику, јер полако постаје извор зараде, а онда се сва „морална правила“ стављају у „у службу“ новца...

Цену у голубарском спорту почели су да одређују резултати, а њих није било могуће много направити у друштвима која су бројала по 20-ак константних такмичара.

У бројним голубарским друштвима, због великог броја судија које су могле бити послате код такмичара, махинације су биле сведене на минималан број. Како се у голубарском спорту све више повећавао број оних који би волели нешто да зараде од голубова, а то је неминовно значило да крај имена морају себи уписати бар понеку „титулу“ победника друштва, меморијалног купа или Савезних такмичења, тако се почело прибегавати оснивању „приватних“ голубарских друштава.

Све више појединаца, који реално нису могли да парирају онима који имају квалитетније голубове од њих, али и оних шампиона који такође нису мо-

гли да се помире са чињеницом да је њихово време прошло, а тип голуба који држе отишао у историју, једини излаз види у формирању новог друштва, у који би се учланило још пар њему лојалних пријатеља (читај оних који од њега зависе голубарски, а неретко и финансијски) као и пар чланова уже и шире породице или голубара који и не знају боје голубова, како би се дошло до „магичне“ цифре од 10 људи која је прописана правилником о оснивању друштава. Окупивши таквих 10-ак људи, горе наведена „господа“ стварају своје мале приватне кланове, којима потпуно доминирају и владају. Неретко таква приватна друштва настају и жестоки свадњама унутар већих друштава, а све зарад „болесног ега“ појединаца који желе да доминирају и намећу своју вољу која се неретко коси са свим голубарским, али и етичким правилима.

Убрзо по оснивању таквог друштва, они који су их оснивали почињу нагло да „праве“

результате о којима су до тада могли само да сањају, а све то поткрепљују причама као су и раније имали добре голубове али су у претходним друштвима били спутавани љубомором голубарима и намештеним комисијама. Таква новопечена друштва поред друштвеног такмичења и купа, нагло се присећају покојних голубара из околине где живе, додају такмичењима још којекаквих меморијалних и спомен купова, а све зарад могућности још већих махинација. Да не напомињем да су обично пехари освојени на таквим такмичењима, а који се додељују на голубарским забавама на крају сезоне, обично толико велики да појединци морају да их носе са две руке...

Колико је Савез урадио праву ствар када је 2002. године донео одлуку да за Савезна такмичења не важе квалификације из друштва, а да се на рејтингу не бодују та такмичења, не треба ни причати. Па замислите само такве који би по систему „пишеш ми резултат“ – „пишем ти резултат“

добили квалификације за Србију или Србију +. Колико би та такмичења била уназађена заједно са целокупним српским голубарством?! Да ли бисмо онда могли да мењамо правилник као што смо тада урадили и још побољшавамо нашег голуба?! Колико би онда правих голубара одустало разочарано, видевши да његове године мукотрпног селектирања и такмичења заобилази неки полуписмени „надувенко“, коме ће неко у друштву попунити целокупан записник двоцифреним резултатом, а да при томе голубове није ни пустио?! Да не причамо о томе како појединци још увек величају своје наводне шампионске категорије освојене по тамо неком правилнику који му дозвољава да у ту категорију уђу један друштвени, један меморијални и један куп резултат који су му потписале комшије из краја за пар голубова.

Верујем да нисам први који је увидео ову проблематику и верујем да јој некако морамо стати на пут. Покушај Савеза да увођењем новчане надокнаде од

30.000 дин. за оснивање друштва у местима где већ постоји друштво, само је један мали корак у решавању оваквих проблема. Нажалост и њега је могуће прескочити ако је оснивач повратник из непризнатог Јагодинског Савеза, па се и то обилато користи. Нормално, највећи корак би био када би се у голубарским срединама вратио спортски дух, а у голубарским главама здрав разум и жеља да сви заједно допринесемо побољшању нашег голуба, а у здравој конкуренцији најбољи нек' победи. Ипак, мислим да смо у овим тренуцима далеко од тог нивоа свести. Сувише је много појединаца са „болесним трговачким и такмичарским егом“ који ће кочити и успоравати напредак и регуларност такмичења зарад својих личних циљева, над којима ће се нормални голубари згражавати, док ће они уживати у лажном угледу који ће им пружити приватна друштва. До неких бољих времена, остаје нам нада да ће једнога дана овај наш хоби поново бити синоним за дружење и здрав спортски дух.

ОЧИ И ВИД ЗДРАВОГ ГОЛУБА

Очи су голубовима једнако важне као и крила. Осећај вида је добро развијен. За разлику од сисаваца, очи су им слабо покретљиве, али су им зато јако покретљиви глава и врат.

Око се састоји од очне јабучице, сочива, очног живца, капака, мишића и сузних жлезда. Очна јабучица је састављена од беоњаче (која прелази у рожњачу), мрежњаче (која прелази у шареницу, а ова у средини има отвор — зеницу) и мрежњачу.

Од посебног значаја за узгајивача је шареница, јер су боје шаренице наследне и у корелацији са пигментом перја.

Уколико су очи различите боје (хетерокромија), то је знак хетерозиготности и представља ману расе.

Оштрина вида је посебно важна. Голуб изванредно уочава предмете, при чему нервне ћелије мрежњаче шаљу информације мозгу. Захваљујући оштром виду, голуб има изванредну способност оријентације у простору. За откривање предмета голуб се служи више оком, него мозгом.

НАД ПЕРТХОМ ЛЕТЕ САМО ЧИСТИ СВЛ!

Настављамо са презентацијама оних који популаришу нашег Српског голуба у далекој нам Аустралији. У уједињеном клубу „Српски Високолетач Аустралија“ је и осам чланова из Вестерн Аустралије, тачније из Пертха. Међу њима се налази и господин Никола Трајчески, којег желимо поменути и представити у овом тексту.

Господин Трајчевски је рођен у Охриду 1958. године. Тамо је и провео детињство и мада је у његовом родном граду било голубара, они га тада нису много занимали. Прва голубарска интересовања стиче 1975. године, када се због школовања сели у престоницу голубарства Београд и то баш у Земун. Заголубарио га је човек код кога је и становао, а који је у то време држао голубове. Време је проводио уз његове голубове и тада је полако, како сâм каже „перце почело да му улази у крв“. Нажалост, имена тог човека се не сећа.

Прве голубове набавља тамо где му се и родила љубав према њима – у Земуну, и тај тренутак никада у животу неће заборавити, јер је први пут имао своје голубове.

Набавио их је од два брата, чијих се имена, нажалост, више не сећа, али добро памти да су у оно време били изванредни голубари. Сећа се још само да је један од браће правио прстенове за голубове, а другом је кућа била одмах поред медицинске школе „Нада Димић“, па се нада да ће читаоци знати о коме је реч. Враћа се у родни Охрид 1987. и са собом носи своје го-

Никола Трајчески СС 306 – Аустралија

лубове из Земуна, за које каже да су били ванредни летачи и веома лепи на око. Три године после, доноси веома велику одлуку у животу – сели се у далеко Аустралију. Знао је тада да мора у Охриду оставити своје велико јато голубова које је годинама селектовао, као и много пријатеља који су голубарили. Своје јато голубова је поделио онима који су их заслуживали и отиснуо се преко океана. На његово велико изненађење, по доласку у Аустралију, сазнаје да и тамо има српских високолетача, и, чим је стекао услове, набавља матично јато које и дан данас са успехом чува. Голубове узима од старог Пољака кога су звали Стив, иначе човека нашег порекла, који је један од

првих голубара који је донео и почео да одгаја ову племениту птицу у Пертху. Заједно почињу нову еру одгоја нашег голуба која и дан данас траје.

Никола каже да му помало смета типлеризација нашег голуба, јер је он сâм велики љубитељ старог типа српског високолетача и у његовом кавезу можете видети само такве голубове. Каже да се мукотрпним радом и строгом селекцијом и из њих могу наћи примерци који ће прелетати дан без додатка типлера.

Господин Трајчевски би ову прилику искористио да поздраве посебно све чланове СС 306 „Српски Високолетач Аустралија“, али и све одгајиваче наше птице у Србији и свету.

ОСТВАРЕН ЦИЉ – ФОРМИРАНО НОВО УДРУЖЕЊЕ И ОПШТИНСКИ САВЕЗ ОПОВО

Група старијих одгајивача српског високолетача, потпомогнута млађим одгајивачима, формирала је ново удружење: СС 184 „Брка“ – Опово. Новоизабрани председник, Брад Андреја (познатији као Брка), својом агилношћу истрајао је да у Опову буде формирано ново друштво, чиме су се стекли услови да се формира Општински Савез Опово, који ће бити члан другог региона Савеза Србије.

Самим чином формирања Општинског Савеза Опова, до изражаја је дошло велико јединство и другарство голубара из Опова и околине, а о томе колико људи то увиђају, говори и чињеница да ће се Општинском Савезу Опова прикључити и знатан број голубара који су на-

СС 184 „Брка“, ОПОВО

пустили Савез и отишли у непризнати „Јагодински Савез“.

Поред искусних, старих голубара, заљубљеника у овог небеског лепотана, радује и велики број младих одгајивача, који су подржали старије, и који су спремни да уче и такмиче се, како би једног дана били достојна конкуренција старијима. Мада како време одмиче, а млади брзо уче, за очекивати је да ће се то у Опову врло брзо и десити.

Треба истаћи да у Опову још постоји и СС 256, које је веома активно, а о томе говори доста солидних резултата постигнутих на многобројним такмичењима.

После формирања Општинског Савеза Опова, стекли су се услови за побољшање такмичења у Опову и околини, што голубаре треба да мотивише на још бољу и чвршћу селекцију голубова. Верују да ће то мотивисати и оне који су их некада напустили, да се са својим удружењима врате у матицу, па да Општински Савез буде још већи, конкуренција јача, а резултати праведнији и бољи. За сада је сарадња међу удружењима на веома високом нивоу, што ће потврдити будући резултати како такмичарски тако и ови радни.

ПОКРЕТАЧ ГОЛУБАРСТВА У СРЕМУ

Окупирана и опседнута налетом нових шампиона, голубарска Србија често заборави на оне своје старе одгајиваче, који су регионалне Савезе и голубарство у тим крајевима поставили на здраве ноге и омогућили нам да све ово функционише на прави начин. Један од њих је свакако чика Бора – Брица из Старе Пазове, који голубове високолетаче држи од своје 14 године. Почиње да голубари у Земуну 1967. године у YU 5 али после 2 године, сагледавши целокупно стање у Старој Пазови, решава са пар другара да оснује прво голубарско друштво у Срему – YU 33. Тада подстиче све голубаре у околини да се учлањују у друштво, а и сâм почиње да се такмичи. Прве резултате прави 1969. године са голубовима који су водили порекло из Земуна и то од Пере „Главоње“ и Слободана Ненадова, од којег су он и брат купили 10 пари голубова. Временом постиже све веће и веће резултате и 1972. улази међу десет најбољих голубара у Србији. На територији Срема, заузимао је убедљиво прво место. Први је на тој територији направио резултат преко десет сати и по њему био познат и у Србији. Од Саве Милошевића 1974. купује 3 голуба (1 мужјака и 2 женке). Они су у пореклу били „деветаци“, који су се извели код Аце Тотрље из Земуна. Те голубове пари на своје и постиже значајне резултате за купове и друштва. Престаје да се такмичи 1981. године, али га 1995. наговарају да поново почне да тера и од тада до данас прави

Грујичић Добривоје – Бора Брица, СС 33 Стара Пазова

петнаестак резултата од 7–9 сати. Каже да је у задње време осетио засићење код својих голубова због парења у сродству, па је у кавез убацио 5 нових голубова које је добио од Жугић Бранка те сада очекује много боље резултате. Ове године је због лома ноге пред такмичарску сезону пропустио припреме, па се није ни такмичио, али се спрема за наредну сезону, као и за младе у августу и септембру.

Каже да су се сада припреме голубова много промениле у односу на оно време када се он као младић такмичио. У почетку, када се терало без икаквих додатака, на кукурузу су му голубови излетали 6–8 сати, а понеки би по добром дану откачио и који сат више. Највише је допринео побољшању лета својих голубова онда када је примењивао шеме које раде

Енглески типлераши, а које је добио од пријатеља из Земуна. Тада, уз ту припрему и додатак витамина А и D3, успева да направи 3 резултата за кратко време са истим јатом и то 10 сати, 9 сати и 35 минута и 7 сати и 31 минут за Србију, што је за оно време било фантастично.

Данас је децо то много лакше правити, наставља своју причу Бора, јер су којекакве мешавине храна, витамина и „допинга“ доступне свима и у неограниченим количинама. Сада ми се без проблема дешава да голубови појединци излећу по 10–12 сати.

Што се правилника тиче Бора каже да он и није лош, само је по њему непревазиђен правилник који су писали Терзић и Каралић а који је дозвољавао отпис сами једног голуба, уз обавезну јатност голубова.

ОПШТИНСКИ ПРВАК ЈАГОДИНЕ

Зоран Димитријевић, СС 636

Јагодинац Зоран Димитријевић добро је познат одгајивачима голубова српских високолетача у свом крају. Са својим пернатим љубимцима другује више од 30 година, а они су му у том периоду, поред љубави и задовољства донели и више од 30 пехара, мноштво диплома и награда, као и 7 златних алки.

Први резултат направио је 1997 године, 8 сати и 15 минута, и то са 10 голубова, што је био велики успех за тај крај у оно време. Касније се резултати ређају као на траци, и то све бољи и бољи, да би врхунац достигао ове године када је са резултатом 11 сати и 5 минута постао општински првак Јагодине.

Стално га је мучило питање како створити доброг голуба високолетача. На то питање сваки одгајивач би имао различит одговор. По њему, најважније је добро познавати генетику, имати одгајивачко искуство и најбитније, имати визију каквог голуба треба створити. Многи се заваравaju када мисле да изглед чини голуба квалитетним. Дobar високолетач је само онај који после 13–14 сати лета слети и уђе у голубарник. Код голуба треба посебну пажњу обратити и на интелигенцију. Голуба у вису очекује жега, кишa, олуја, промена ваздушног притиска, облаци, грабљивице... Дobar голуб мора све то да осети, потом да победи и слети на голубарник, и то намерно, а не случајно! Изузетно

цени голубове који знају колико могу и не превазилазе своје могућности.

Посебно га не занимају голубови који оду од куће и сматра да такве примерке не треба враћати у јато. Зато свакоме ко ухвати његовог голуба поручује да га слободно задржи, јер му повратка у његов голубарник нема, ма колике резултате да је дотада направио. Уколико му се догоди да се голуб сaм врати кући, опет нема места у екипи и приплоду.

У приплод сваке године оставља по једног најбољег мужјака и женку из лета. Они наравно пролазе ригорозну селекцију и само таквим радом могуће је нешто више урадити.

И исхрана је по Зорану ствар која је врло битна, али је свако мора прилагодити својим голубовима. Додуше, има основних правила која су уни-

верзална за све. Голуба који не прелети на обичној храни 7–8 сати, не вреди стављати на било какав специјалан третман из таблица.

Врло је битно бити добар тренер јату, и са јатом постићи једнакост, дуг и кружан лет. Треба комбиновати голубове који добро иду у вис са онима који ће сигурно сићи и задржавати ове друге да се не занесу и оду. Врло је битно да јато благовремено сиђе на голубарник. И поред свега тога ни један голубар не може да предвиди када ће голубови направити врхунски резултат и то јесте највећа чар овог хобија.

Велику заслугу за све што сам научио у голубарском спорту и што сам направио досадашње резултате, носе покојни Никола Тошић „Четкица“ и Микица Вељановић из Крагујевца, и због тога сам им веома захвалан.

КРАТАК ИСТОРИЈАТ ШУМАДИЈСКОГ ОКРУГА

Далеке 1990. године, на оснивачкој скупштини одржаној 1. априла у Крагујевцу, основан је „Регион Шумадије и Поморавља“. У састав тог Региона ушле су општинске заједнице и појединачна удружења са територије Шумадије и Поморавља и то: Општински Савез Крагујевац, Општински Савез Аранђеловац, Општински Савез Светозарево, удружења из Горњег Милановца, Параћина, Тополе, Ћуприје, Рековца, Свилајнца...

У том саставу Регион је постојао све до нове Скупштине на нивоу Савеза одржане 7. марта 1999. године, када је на нивоу Србије донета одлука да се формирају нови региони, односно окрузи. Тада дотадашњи „Регион Шумадије и Поморавља“ добија нови назив „Шумадијски округ“, у чијем саставу су: Општински Савез Крагујевац, Општински

Председник шумадијског округа, Миодраг Димић

Савез Аранђеловац, Топола, Рача, Баточина, Кнић и Лапово.

Регион је за време свог постојања обављао све врсте такмичења сениора и јуниора. За време тих такмичења постижани су врхунски резултати. Први резултат који је постигнут био је 8 сати и 18 минута, да би већ 1995 . постигнут и први двоцифрени резултат од 10 сати и 59 минута, а онда су се низали све бољи резултати, тако да су из нашег региона такмичари били прваци државе и републике.

Регион у свом раду доноси одлуке уз сагласност свих општинских савеза, где се у комисијама и одборима заступају сви општински савези подједнако, према броју чланова.

Сви одбори и комисије раде у складу са Статутом и свим нормативним актима.

Сваке године одржавају се Свечане седнице на којима се додељују награде за ту такмичарску сезону. Увек се трудимо да оне буду квалитетне, јер је уложено много труда и рада.

Никако не заборављамо ни наше старе чланове, већ се и њима, у виду захвалница, захваљујемо за њихов допринос.

Са Савезом Србије имамо веома добру сарадњу, коју остварујемо преко наших представника и секретара округа.

Свим голубарима желимо срећне све предстојеће празнике, а за наредну годину дуг и здрав живот, ведро небо и дуг лет.

ИЗ ИСТОРИЈСКЕ ЧИТАНКЕ...

(Наредба која је објављена у новинама „Ново време“ у суботу, 7. јуна 1941. године)

Наредба о држању, поседу и увожењу голубова (наредба о голубовима-писмоношима)

На основу овлашћења датог ми од Врховног заповедника војне силе наређујем:

Тачка 1 – Држање и гајење голубова-писмоноша на подручју окупиране српске територије, као и њихово увожење на ту територију забрањено је.

Тачка 2 – Све већ постојеће голубове писмоноше имају одмах да убију њихови власници, или они код којих се налазе.

Тачка 3 – Као голубови-писмоноше сматрају се сви голубови који су способни да пренесу вести, на пример голубови превртачи и голубови-писмоноше лепезани.

Тачка 4 – Потребне одредбе о провођењу ове Наредбе изда-

је Шеф Штаба Управе код Војног заповедника у Србији. Овај може да забрани држање голубова сваке врсте.

Тачка 5 – Ко се буде огрешио о одредбе ове Наредбе и њених одредаба за спровођење казниће се смрћу, а у лакшим случајевима робијом или затвором.

Београд 29. маја 1941. Војни заповедник у Србији

СЕКРЕТАР ЗА ПРИМЕР

Сви ми у животу имамо неки кутак који је уређен по нашем укусу и у којем волимо да проводимо време. Управо такав кутак направио је Спасић Петар из Крагујевца, уз свој голубарник. Мала собица, са прозором који гледа право на трем, украшена са много слика и признања које евоцирају успомене, испуњена цвркутом птичица које су певале из кавеза који је уграђен у зид представља праву ствар за нас голубаре. У тој собици, уредно је спакована и пописана сва документација петог региона. У тој собици, може се рећи, лежи цео његов голубарски живот.

Љубав према голубовима је породична традиција породице Спасић. Његов брат Спасић Сава – Цаја држао је голубове, па их је Петар заволео уз њега. Држао је са братом голубове све до 1962. године, пре свог одласка у војску, када самостално почиње да голубари. То су углавном били голубови које је добио од брата Цаје, а касније у те голубове убацује неколико примерака Бинетових голубова.

Давне 1968. године се уклањује у 39 друштво и у њему остаје пуних 5 година. Због погоршаних међуљудских односа и незадовољства, 1973. године, са још неколицином пријатеља, одлази из 39 друштва и оснива 94 друштво. До данас је остао у њему и не намерава да га мења.

„Увек сам био вечити секретар“ – са поносом додаје Перица – „мислим да сам управо у том послу нашао себе и да сам преко функције секретара дао мој највећи допринос голубар-

Спасић Петар, СС 94

ству и нашем хобију“. Колико га сви цене и колико имају поверења у то што ради, најбоље говори чињеница да је тренутно секретар у друштву, општинском и регионалном Савезу, а доскора је био секретар и Савеза Србије и Југославије. Начин на који води документацију, педантност и уредност, могли би да послуже многим приватним фирмама за пример. Од ове године Петар је члан и надзорне комисије Савеза Србије.

За своју голубарску каријеру каже и сâм да је скромнија, јер голубове држи пре свега из љубави. До сада је постигао 15 резултата. Првих десет година од оснивања друштва био је најбољи такмичар. Тада је то било много теже, јер су се готово сви такмичили. Резултати су му се кретали од 4 сата и 49 минута па све до 8 сати и 36 минута. То су углавном били друштвени резултати, а постигао је 1976. године и Савезни резултат од 7 сати и 18 минута за Србију сениори и освојио 17 место у оној великој Југославији.

И данас је задржао своје старе голубове (Цајини и Бинетови, у различитим комбинацијама). Никада их није парио у сродству и такво парење му је увек било нелогично и страно, мада верује причама голубара да таква парења доносе успех. С обзиром да се већ дуже вре-

ме не такмичи, голубове ипак оставља из лета, и то само примерке који га екстеријално задовоље, јер воли да види голуба који поред лета и добро изгледа. Сваки голуб мора да прелети бар 5 сати да би га оставио. Леп голуб, по њему, не сме да буде ни ситан ни крупан, мора бити прсат, правилне капе, бистрог ока, са јаким ноздрвама и низак на ногама.

У голубарству га подржава целокупна породица. Унук и унука му помажу око голубова па се нада да ће га они и наследити. Данас је све мање младих који воле голубове и Савез мора порадити на том питању. Он лично покушава да мотивише децу на нивоу општине да се заголубаре, али то слабо иде.

После свих подела око Савеза које су се дешавале у задњих пар година, сада је стање код њих у општини далеко боље, јер нема одлазака. Никада не би прешао ни у једу други Савез, јер овај много воли и сматра да ради боље.

СА БЕАЗИМА У ШАМПИОНСКЕ ВИСИНЕ

Мало је голубара у Србији који имају искључиво једнобојна јата у кавезима. Још је мање оних који са таквим голубовима постижу врхунске резултате. Међутим када било ко у Србији каже јато белих голубова, прва асоцијација свима који држе српског голуба буде Петровић Драган из Крагујевца, познатији по надимку Цуфла.

Никога не може оставити равнодушно слика Цуфлиног дворишта, у којем се у велелепном кавезу и по зеленом травњаку шири стотине искључиво белих голубова, а о њиховом квалитету и резултатима сведочи велика соба испуњена мноштвом пехара и диплома, али и сликама шaljивих анегдота и шишања кумовских бркова, који су такође „плод“ њихових резултата.

Цуфла са поносом истиче да је до сада, искључиво са белим птицама, постигао много двоцифрених резултата, а оне од 9 сати и мање више и не рачуна. Шеснаест златних алки такође је део „украса“ шампионске собе. За себе каже да је такмичар у срцу, и да много воли утакмице, али би посебно издвојио оне друштвене, јер му је много веће задовољство да победи своје најближе Крагујевчане него друге голубаре у Србији.

Сви резултати су му плод напорне и оштре селекције, па тако наводи да му голубови и лете и силазе крило у крило, а само једном у животу, и то пре 20 година за Србију, није му сишло цело јато. Све остале утакмице које је терао имао је 5 голубова

Петровић Драган – Цуфла, СС 256

и сви прави такмичари и терачи знају какав је то успех. Додајући томе да тера искључиво беле голубове и да у задњих 10 година сваке године прави резултат већи од 10 сати, мисли да је ипак плод његовог рада видљив. О неком намештању утакмица на кварно и погађања са

судијама око тога да ли је голуб његов или није нема ни говора управо због њихове боје. И вис му теже признају, јер се на плавом небу бело јато лако уочава, па голубови морају да му лете скоро у погубу, да би били признати. Ипак, Цуфла је све то превазишао и за 25 година откако постоји 265 друштво, он је најуспешнији такмичар, а највише воли крај такмичарске сезоне, јер се тада види ко је колико урадио. Младим такмичарима воли да помогне, а врло брзо после тога они постижу успешне резултате што га још више радује.

Беле голубове чува као успомену на покојног брата Петровић Владицу, који је био голубар. Он је 1976. направио резултат од 9 сати и 20 минута и убрзо потом погинуо. После њега, у кавезу остаје само један пар као успомена, и тај пар леже 4 бела голуба. Тада Цуфла одлучује да набави још белих и купује голубове од Зорана Гајића Гроздинца, покојних Жикића и Ђоке Касапина

и многих других. Почео је да ради са њима, а од 1977. држи искључиво беле. Сећа се да је тада дао 1 000 марака за једну белу женку код Гроздинца, која му се посебно свидела. Већ 1978. године прави први резултат са јуниорима од 6 сати и 20 минута. Подругљиви осмеси и зезање да бели коњ никада није добио трку, мотивисали су га да још жешће почне да ради и селектира базе.

Птице које је он селектовао врло успешно лете и код многих других голубара као што су Миша из Лесковца, Рока из Крушевца, Глава из Пожаревца, Кине из Параћина... Сарађује и са Рокином из Београда. Продавао је голубове широм земље и иностранства и не сматра да је продаја голубова лоша јер их је и он куповао док није направио овакав квалитет.

Сматра да овај Савез ради веома добро, али да би морало мало више пажње да се посвети комисијама које суде и да би оне требало да буду искључиво од професионалних такмичара.

ОПШТИНСКИ САВЕЗ ЗАЈЕЧАР

О. С. Зајечар је настао средином шездесетих година прошлог века, и у тренутку настанка бројао је само једно друштво – YU 73 „Тимок“. Требало би поменути да су тада окосницу друштва и голубарства чинили Милосављевић Новица, Аризановић Марко, Ласко Изворац, Меда, Анта, Мајсторовић Срђан и сада већ покојни Илић Зоран – Цили, Јотић Петар Гроф, Станојевић Андреја Киц, Браћа Барбул, Љубиша Брица, Милан Сом...

Као такав, О. С. Зајечар је функционисао све до почетка осамдесетих година. Тада долази неко друго време, јер такмичење прелази на виши ниво, и буди се из „сна“, али са њим и нетрпељивости и свађе (што је нажалост у данашње време свакодневица). Била је неминовност да се YU 73 „Тимок“ подели. Много неистомишљеника је било на једном месту. Од једног настају још цела три друштва, и то YU 268 „Младост“, YU 338 „Граничар“ и YU 404 „Шампиони“. Ипак, у то време постигани су и добри резултати, а Зајечарским небом су харали голубови Илић Зорана Цилија и Аризоновић Мирка. То су до дан данас два непревазиђена голубара у том крају, а Аризоновић Мирко држи и рекорд Зајечарске Општине. постигнут 1992 године који износи 9 сати и 22 минута.

Средином деведесетих YU 73 „Тимок“ добија најтежи ударац у његовој историји. Друштво поново дрмају несугласице,

па се још више цепа и тада настају још YU 488 „Голуб“ и YU 168 „Грљан“. Када се чинило да ће се најстарије друштво и носилац рада у општини распасти, ствар у своје руке преузима Костов Гаврило, који све до двехиљадите успева да држи ствар у својим рукама и врати друштво на место које му и припада. А онда, 2000, из ко зна којих разлога, настају нова друштва и то YU 594, YU 293, YU 634, YU 641.

Од некадашњег јединственог друштва YU 73 „Тимок“, које је бројало близу 300 голубара, настало је тачно 9 друштава, и то само због неслоге и Сујете, карактеристичне за нас Србе. Ипак, остаће записано да је YU 73 „Тимок“ колевка голубарства у Зајечару и целом Тимочком региону.

Данас, неколико година касније, после свих бура и потреса који су цепали Савез и уносили раздор, у Зајечару је другачија слика. Општинску Заједницу чине 7 удружења и то СС 62 „Бор“, СС 73 „Тимок“, СС 230 „Гурушевац“, СС 293 „Златна Крила“, СС 594 „Тимочка крила“ СС 634 „Ртањ“, и СС 641 „Зајечар“.

У тих 7 друштава има близу 150 чланова, који у сезони постигну десетак резултата између 5 и 8 часова лета. Нису скоро имали квалификације за виша такмичења (Србија, Србија+), а са јуниорима готово да се нико и не такмичи. Своја јата редовно пуштају Тодоровић Владимир, Бојковић

Славиша, Крстић Стоислав, Павловић Јовица, Костов Гаврило, Милошевић Срђан и Мирослав, Илић Владимир и најмлађи међу њима Ђорђевић Далибор. Они су такмичарска окосница општине, а овогодишњи првак Општинске Заједнице је Бојковић Славиша, са резултатом од 6 сати и 33 минута.

Одличну сарадњу имају са Општинском Заједницом Неготина, са којом чине 9. регион Савеза. Посебно су поносни на рад са омладином, јер сви голубари у Зајечару раде са младима, поклањају им голубове, па чак и указују родитељима на лепоту овог хобија и његове предности упозоравајући их да је боље да седе кући и терају голубове него да их улица узме под своје.

Они који сада чине О. З. Зајечар здушно подржавају све промене такмичарског правилника које доносе бољитак српском голубу и нашем спорту. Свим голубарима у Србији пожелели би исправан, кружан, јатан и дуг лет голубова.

ШАМПИОН ДРУШТВА ЗА 2008.

Ову племениту птицу „симбол слободе“, заволео је од малих ногу, као и већина одгајивача широм Србије. Члан је, од своје шеснаесте године, најбољег Крушевачког друштва СС 57 – Крушевац. Како сâм признаје, кроз његов голубарник пролазило је много разних голубова, које је пратило много голубарских прича, али је од таквих голубова доживљавао пуно разочарења, тако да је у пар наврата напуштао голубарство, јер је много давао птицама, а мало добијао од њих. Са тим и таквим голубовима правио је понекад резултате од 5–6 сати, али то је било далеко од његових жеља. Преломну одлуку доноси у 2003. години, када склања све своје дотадашње голубове и доноси голубове од два проверена голубара и његова добра другара Лукић Горана – Брице и Аксентијевић Саше – Аксена. Од њих добија на поклон неколико пари голубова и ту почиње нова епоха његовог голубарства.

Својом ригорозном селекцијом и мукотрпним радом од 3–4 пробрана голуба, искључиво проверених у званичним летовима, почео је да прави свој млади приплод, који се састоји од 6 пари пробраних и укрвљених голубова. Врло брзо долазе и резултати таквог рада, тако да је ове године на Општинском такмичењу Крушевца освојио пето место, са просеком 8 сати и 30 минута, у конкуренцији најбољих такмичара, а за друштвено такмичење, четрнаест дана након општинског је направио 8 сати и 54 минута и

Новица Василов – Бугарин СС 57

освојио треће место у друштву. Захваљујући тим резултатима, 2008. године је и шампион друштва, и то сматра својим највећим досадашњим успехом, али се такође нада да ту није крај и да ће наредних година његове птице још више показати.

Сматра да му је велики хендикеп што мора да голубари на периферији Крушевца, што му у много чему отежава ситуацију, поготово због грабљивица. Ипак, генерално гледано, презадовољан је летом селектираних птица, јер су му на свим утакмицама голубови летели поприлично уједначено. То довољно говори о квалитету птица, а и чињеница да су на обе утакмице голубови били тек на пола „гаса“, даје му за право да се још више нада да ће наредна такмичарска сезона бити успешнија. То су голубови који су и пре његове селекције били вр-

хунски селектирани, а он их је само мало дорадио и помаци у његовом голубарству су били огромни. Око исхране голубова не би имао пуно шта да каже, јер сви у голубарској Србији хранимо слично. Неке велике тајне више не постоје, али би се посебно захвалио свом великом другару Лукић Горану – Брици, који га је увео у све то и помогао му око исхране голубова. Голубове храни искључиво белгијском храном Версала лага, јер јој нема премца, уз додатак чајева и препарата...

У овом спорту је стекао много добрих другара, у Крушевцу и ван њега, који су увек ту да му помогну на било који начин. Због свега тога, желео би да похвали и поздрави све голубаре Србије, посебно његове најближе из СС 57 „Крушевац“ на челу са председником Др. Смилковић Мирољубом.

ПРВА ИГРАЧКА – ГОЛУБ

Почетком седамдесетих година прошлог века многа деца у Пожаревцу имала су своје омиљене играчке, а Златко је имао голубове. Откако зна за себе, никаква друга занимација га није интересовала. Били су насељени на тавану куће у којој је живео и увек га је фасцинирало њихово гугутање и њихов лет. Када је већ мало одрастао одлучио је да им уместо тавана на којем су се сами налегли, направи голубарник у којем ће му у сваком тренутку бити доступни. Кренуо је од дечачке логике „само је битно да има ћубу“ али му је убрзо лет српског високолетача била главна преокупација у избору голубова. У кавезу су му се тада смењивали голубови од мање познатих Пожаревачких одгајивача који су му у тим тренуцима били доступни, али је полако, временом, почео да упознаје и оне озбиљније.

Потпуни преокрет у голубарству доживљава када упознаје Јеремић Синишу „Бошисту“, кога сматра легендом Пожаревачког голубарства. То су били први **прави** голубови које уноси у свој голубарник, голубови са којима је почео да се такмичи.

Учлањује се 1990 у 49. друштво. Први званични резултат прави 1992. године за друштво јуниори и то 6 сати и 40 минута. И данас му је лепо када се присети како се осећао када га је направио. Иначе, од 1992. па до данас има 23 резултата у свим категоријама. Веома му је драг и прошлогодишњи резултат од 12

Андрејић Златко, СС 49

сати и 30 минута за Регион 8. То је иначе и најбољи званични резултат на територији Пожаревца. Може да се похвали и да је у његовом кавезу тренутно шпиц текир који је летео 14 сати и 41 минут (златна алка), што је такође најдужи лет појединца на територији Пожаревца. Освајач је првог места Региона и златне алке у 2006. и вицешампион истог у 2007. години. Посебно га радује што је у последње 4 године постигао више двоцифрених резултата, а код најбољег (12 сати и 33 минута) просек 5 најбољих летача му је био 13 сати и 33 минута (шпиц мавијанка 12 сати и 55 мин, текир дуз 12 сати и 47 минута, дарчин пецкави 14 сати и 13 минута, боска 14 сати и 15 минута и шпиц текир 14 сати и 41 минут). Просек је покварио боз, који је тада летео 7 сати и 30 минута.

Златко сарађује са више еминентних голубара, као што је рецимо Вукановић Драган и други, са којима је разменио и добио много квалитетних птица, а посебно би поменуо по којног „Бошисту“ чије порекло се и данас провлачи кроз све његове голубове, јер је управо он човек који га је увео у такмичарски свет.

Голубове пари у свим могућим комбинацијама, у сродству и ван њега. За успех је ипак најбитније какав си тренер, јер ако немаш осећај ког голуба да спотиш са којим и убациш у екипу, цаба ти и 50 врхунских птица.

Велики је противник „хемије“ у голубарству и сматра да резултати у којима је користе појединци нису права слика вредности голубова. Поносан је да његови голубови на кукурузу, јечму, сунцокрету и житу праве врхунске резултате.

Правилник по којем се данас тера је веома добар и њему одговара, јер о томе сведоче резултати које постиже. Једино, сматра да би требало да се мало више обрати пажња на такмичаре који терају у срединама које су пуне грабљивица, и да би требала мало већа толеранција да се да јаћењу голубова после удара грабљивица. Само због грабљивица сматра да треба да остане отпис 2 неисправне птице.

Врло је битно да млади такмичари имају стрпљења са својим голубовима, и да им посвете пажњу, а резултати ће доћи сами од себе.

ЊЕГОВО ВРЕМЕ ТЕК ДОЛАЗИ

Марко Ивић из Пожареваца расте уз голубове. Љубав према њима пренео му је отац, који их такође држи и много воли. Временом је постао члан 387 друштва, али и пожелео да се такмичи. Пре две године направио је своју прву утакмицу и успео. Направио је резултат од 7 сати и 33 минута и са тим резултатом био други у друштвеном сениорском такмичењу.

Од тада па до данас, Ивић Марко прави још 5 одличних резултата. Најдражи му је свакако савезни резултат, за Регион, где је направио 8 сати и 26 минута и имао летача на 11 часова који је освојио златну алку и друштвени резултат од 9 сати и 49 минута, на којем још узима златну алку за летача који лети великих 12 сати и 24 минута. Сада му витрине поред пехара красе и две златне алке, а Марко се нада да ће их у будућности бити још више.

Марко Ивић, СС 387

Голубове је набавио од свог великог пријатеља Рашета Бранка из Качарева, који му је од срца поклонио доста голубова, са којима је презадовољан и коме би желео овим путем да се захвали на сарадњи и помоћи коју му је пружио.

У приплоду има око 20 пари голубова. Око парења, спремања и терања голубова увек се консултује са оцем, који заједно са њим држи своје голубове и у томе су обојица веома сложни.

Голубове паре искључиво у крвном сродству. Воде прецизне евиденције парења голубова. Заједнички, врше ригорозну селекцију. Имају визију да створе голуба који је стварно паметан, који лети јатно, кружно и високо, и који наравно силази. Сматрају да је једино

ригорозна селекција услов за стварање таквог голуба.

Из свег срца се захваљује и свом ујаку, који је уз њега на свим утакмицама и даје му пуно подршке, као и својој породици која га подржава у голубарству.

28 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА И РАДА ПОДУНАВСКО-БРАНИЧЕВСКОГ САВЕЗА

Пре нешто више од четврт века основан је Подунавски регион. Дакле, 12. априла сада већ давне 1980. године, после одржане оснивачке Скупштине коју су сачињавали тадашњи делегати четири оснивачка општинска савеза (Смедерево, Пожаревац, Смедеревска Паланка и Велика Плана), на којој је, поред усвајања Статута и Споразума о удруживању, донета одлука

о оснивању регионалног савеза, регистрован је код надлежне службе СУП-а Смедерево новосновани „Подунавски“ регион одгајивача голубова и птица, са седиштем у Смедереву.

Први Статут Региона написао је тада млади дипломирани правник и одгајивач голубова Станко Свилар, а Споразум о удруживању у име својих општинских савеза потписали су:

за Смедерево Небојша Васић, за Пожаревац Ратомир Лазић, за Смедеревску Паланку Павле Голубовић и за Велику Плану Мирољуб Девић.

Оснивање Регионалног савеза имало је за своје чланове вишеструки значај. Најважније је да су такмичари добили још једно такмичење, из кога су могли да стекну квалификације за првенство Србије, а касније и

Југославије. Значајно је такође да је само регионално такмичење од почетка добило, како би се спортски рекло, обележје дербија, што је остало и до данашњих дана, а у коме су се у фер такмичењима, као победници смењивали такмичари наша четири општинска савеза. Али, са дужним поштовањем мора се истаћи да су ту предњачили такмичари из Смедерева. Подсећања ради, потребно је рећи да је победник првог регионалног такмичења у сениорској конкуренцији, одржаног 1981. године, био такмичар из Смедерева Зоран Ранчић, члан Удружења Уи 115. Сигурно је да је најзначајније то што су чланови нашег региона, уз међусобно дружење размењивали искуства из голубарства па и голубове, и тако долазили до нових сазнања, што је довело да наш регион у такмичарском смислу буде сврстан међу најбоље у Србији, а докази за то су вишеструке победе наших такмичара у такмичењима за првенства Србије и Југославије, како у појединачној, тако и у екипној конкуренцији.

Чланови нашег региона дали су огроман допринос због своје бројности оснивању савеза Србије, касније савеза Југославије, а у најновије време савеза Србије и Црне Горе. Најпре су Удружења са територије нашег региона, са савезом Београда и појединачним Удружењима са територије осталог дела Србије, основали Савез Србије. Касније су наступиле реорганизације, проузроковане драстичним повећањем чланства, формирањем Општинских савеза, а затим и регионалних, после чега је Савез Србије добио садашњу форму. Међутим, све те реорганизације и организације се

нису могле замислити без учења нашег региона. Због знања, креативности и такмичарских резултата својих чланова, наш регион је оставио снажан печат на оснивање и рађање Савеза Србије. Сигурно је да су наведене чињенице утицале да у протеклом периоду двојица наших чланова, Мирољуб Девећ и Радиша Марјановић, буду изабрани за Председнике Савеза Србије. Име Мирољуба Девећа везано је за куповину зграде у Раковици, садашњег Дома голубара и о томе треба са поносом говорити. Наиме Девећ је са тадашњом Скупштином, чијим радом је председавао, донео мудру одлуку о куповини наведеног објекта, свестан да га од доношења до реализације те одлуке очекују многи проблеми и мукотрпан рад. Највећи проблем је био што Савез Србије није имао довољно новца за овакву куповину, јер се тада финансирао од чланарине својих чланова, чиме су се једва покривали трошкови такмичења. Али, вођен одлуком Скупштине чији је предлагач био, Девећ са сарадницима обилази Србију и постиже договор са Удружењима о давању помоћи за куповину. Пошто је прикупљено довољно новца, потписао је Уговор о купопродаји и попунио уплатницу на уговорени износ, а по извршеној укњижби зграда је прешла у власништво Савеза. Овако и у најкраћим цртама описан добро урађен носач вредан је поноса, тим више уколико знамо да су неки Председници Савеза Србије противправно присвајали имовину истог.

И Марјановић је за време свог мандата учинио много, јер је ту рунирану зграду добро организованим акцијама довео

у употребно стање, што је такође вредно пажње и поштовања.

Поред два председника, у протеклом периоду имали смо и образованих и умних људи у органима Савеза Србије и Југославије, који су такође оставили видне трагове у поменутих савезима, како у делу организације такмичења, тако и на изради основних и посебних аката савеза, формулацији разних одлука итд.

Истине ради, имали смо у рукама Савеза Србије и Југославије и људе са којима не можемо да се поносимо. На срећу њих је било мало, боље рећи били су то појединачни случајеви, који су за учињене прекршаје добили и адекватне казне, а било је и искључења из чланства.

Подунавски регион је марта 1997. године, усклавивши Статут са новим Законом о удруживању грађана, променио поред осталог и назив у: „Подунавско-Браничевски“ савез одгајивача голубова српских високолетача, са седиштем у Смедереву, у улици Кајмакчаланској бр. 7.

Наш савез данас сачињавају чланови из 5 Општинских савеза, јер се недавно прикључио и Општински савез Петровац на Млави, али тиме се није повећао број чланова у Регионалном савезу, јер су чланови новооснованог савеза до регистрације сопственог били чланови Општинског савеза Пожаревац.

Иако је регионални савез настао са нама, сигурно је да са нама неће нестати, већ ће наставити трасираним путем далеко сигурнијим корацима и бољим радом, а такмичари ће наставити да побеђују у најважнијим такмичењима.

СЕНИОРСКИ ПРВАК О.С. ВЕЛИКА ПЛАНА 2008.

Презентацију чланова Општинског савеза Велика Плана почињемо од оног тренутно најбољег међу нама. Да ово није субјективно мишљење аутора овог текста, показује Рејтинг листа Савеза Србије као и чињеница да је Срећко актуелни победник сениорског такмичења Општинског савеза за 2008. годину, а нада се да ће тај успех поновити и у предстојећем јуниорском такмичењу.

Контакт са голубовима и љубав на први поглед дешава се још у основној школи, када одлази код својих школских другова и примећује да њихови очеви чувају Српске високолечаче. Тада одлучује да их и сâм гаји, па убрзо прави голубарник у који уселава десетак голубова, углавном арапа. Пошто у Марковцу тад још не постоји голубарско друштво, учлањује се у оближње друштво 222 „Летач“ из Старог Села, где прави и свој први резултат од 4 сата и 40 минута.

Следећи корак, а можда и један од најбитнијих по Срећкову голубарску судбину се дешава када хвата једног крагујевачког голуба и зове његовог власника да га врати. Тако и упознаје власника голуба, чувеног, а сада покојног Владана Томовића. Касније се међу њима развија велико пријатељство, због кога Срећко прелази у удружење 199 из КГ-а. Владан му поклања неколико својих мавијана, али га и упознаје са начином исхране и припремама. Исти га упознаје са самим кремом голубарства тих 80-их година.

Спасић Срећко – Ђердан, СС – 419

Нешто касније, заједно прелазе у 12 удружење из Крагујевца које, је једно од најјачих у читавом савезу у то време. Довољно је само поменути имена Миде Саздевског, Бекинца, Рохаса, браће Митровић. На велику срећу тада упознаје и Вученовић Радослава – Рохаса, тада једног од најбољих голу-

бара старе Југославије, а данас једног од најбољих Срећкових пријатеља из голубарског света. Рохас му „отвара душу“ и преноси своје искуство везано за исхрану, припреме и такмичења, али му и поклања голубове од чувених линија „жуте алке“ и „сорбонце“, који чине основу Срећкових голубова и

са којим он почиње константно да прави резултате од 8–10 сати за удружење и више савезе. Као круна тог дела голубарске каријере 2002. године осваја шампионску категорију, што за тада јединствени савез представља велики успех. На крају те године, као првак 12-ог удружења, враћа се у О.С. Велика Плана, тј. у матично удружење СС – 419 из Марковца чији је до данас шестоструки узастопни шампион у јуниорској, сениорској и куп конкуренцији. Повратак је уследио јер је Срећко као активни фудбалер, а касније и као функционер локалног фудбалског клуба, пуно времена проводио на зеленом терену, тако да су му стална путовања за Крагујевац постала превише напорна. Због фудбала су често знали да испаштају и голубови, па је било ситуација када су због утакмица голубарска такмичења као овлашћена лица водили Срећкови пријатељи. Ипак, ту у фудбалским водама, упознаје Вукановић Драгана из Пожаревца, са којим развија изузетну голубарску сарадњу а убацивањем Вукетових „седмица“ и парењем на „жуте алке“ добија голубове које краси да врло лако улазе у форму (већ после 4–5 летова), брзо се јате и наравно без проблема лете

између 10 и 12 часова. Нешто касније убацује још пар најбољих летача од Бранка Жугића, и неколико голубова од Бобана „Пампура“ и то је све што Срећко тренутно има у голу-барнику.

Таблице за исхрану са грамажом не признаје, већ своје голубове током читаве године храни квалитетно и сматра да спреман голуб тачно зна колико му је потребно хране да би пружио лет какав се од њега очекује. Пуно му је помогло искуство које су му пренели 4 најбоља такмичара са писмоношама из Немачке, док је 2000. године боравио тамо. По повратку је тај програм исхране прилагодио својим голубовима и испоставило се као пун погодак. Од хране користи програм Верселе Лаге, конкретно у почетку даје Депуративе, а онда прелази на мешавину Драпе, Супер дијета и Енерги+ коју пре сервирања голубовима науљи. Од витаминна користи Омниформ, Глутамин и Кармине. После сваког лета даје Мум и Авифарм за опоравак. Наравно голубове редовно вакцинише, јер само здрав голуб може да буде и добар такмичар. Програм исхране који користи показао се као успешан и код других врхунских такмичара.

Иако је задовољан резултатима својих голубова, сматра да би све било још боље да није хендикепиран тиме што живи у малој средини, па је тако чешће на удару грабљивица, а зна се да оне најчешће односе најдуже и најбоље голубове.

Сматра да је његов највећи такмичарски успех освајање шампионске категорије, мада су му посебно драги резултати: 10 место Југославије са јуниорима са резултатом 9 сати, 11 сати и 55 мин. за удружење и 10 сати и 47 минута са којим је претходне године био шести у сениорској конкуренцији Осмог региона. Има доста пласмана међу првих 10 такмичара за регион 5. До сада је остварио 55 резултата, од којих су више од половине савезни. На рејтинг листи јединственог савеза Срећко је имао 327 бодова, а на рејтинг листи Савеза Србије тренутно има 31,5 бод, мада ће се тај број ускоро знатно увећати, јер је Срећко ове године већ остварио три савезна резултата, општина 8 сати и 44 мин, Србија 7 сати и 24 мин и Србија+ 9 сати и 9 мин (сениорско такмичење региона 8 није одржано), као и резултате за куп друштва 6 сати и 40 мин и друштвено сениори 10 сати и 10 мин.

КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗДРАВОГ ГОЛУБА

Здрав годуб мора имати бистре и сјајне очи. Носни отвори треба да су отворени; кљун правилан са чврстим врхом, изнутра живе боје, без икаквих наслага и непријатних мириса; дисање не сме бити праћено шумовима; војка треба да је нормалних димензија; прсни мишићи компактни и скоро тврди; перје правилно прилегло уз тело; пера сјајна и глатка; љуске на ногама чисте; кратки и јаки нокти; стемум (прсна кост) мора бити правилна тако да голуб, посматран са стране, са одређене удаљености, има складну грађу.

УСПЕШАН ТАКМИЧАР И ФУНКЦИОНЕР

Вукановић Драган – Вуки, СС 49

У двадесетогодишњој успешној голубарској каријери, Вукановић Драган из Пожаревца, свима познатији као Вуки, постигао је 51 резултат на свим нивоима такмичења. Био је првак Савеза Србије и Црне Горе, два пута четврти у сениорском првенству и једном у јуниорском првенству Савеза Србије, чак пет пута је био општински сениорски и два пута јуниорски првак општине Пожаревац...

Могли би смо целу страну набрајати све Вукијеве успехе, али довољно је рећи да је Вуки задњих 5–6 година увек међу првих десет на и на јуниорској и на сениорској рејтинг листи. Ако би се сабирали и јуниорски и сениорски бодови био би убедљиво први у Србији.

У 2004. години био је шампион шампиона (9 сати 53 мин, 10 сати 2 мин и 11 сати и 38 мин), а до сада има 5 шампионских категорија и то 2 по старом правилнику и 3 по новом, што значи да му следује трајна шампионска по новом правилнику.

Максимално се спрема за сваку такмичарску сезону, у чему му помаже цела породица. У самим припремама користи искључиво Белгијску храну и препарате.

Сваке године обнавља своју матицу са врхунским голубовима. 2007. године у своје јато убацује голубове од господина Николе Сандуловића, са којима жели да својим голубовима повећа дужину лета. Такмичарска искуства из ове године му говоре да је урадио праву ствар и да ће у наредним годинама са тим

голубовима постизати још боље такмичарске резултате.

Поред такмичења, много времена проводи у раду свог СС 49, Општинског и Регионалног Савеза, где је актуелни председник. Осми Регион је тренутно други по величини у Савезу Србије и има велики број квалитетних такмичара, који из године у годину остварују запажене резултате на свим нивоима. Из свог досадашњег искуства рекао би да Општински и Регионални Савез функционишу веома успешно, а рад у њима се заснива на демократским принципима. Веома много се ради на обавештавању чланства о свим активностима свих нивоа Савеза. Управо то је утицало да се чланство не осипа значајније, а и они који су отишли, спадају углавном у групу одгајивача који покушавају или су покушали да успех остваре мимо прописаних норми и закона који важе на територији Савеза.

Што се тиче допуне правилника, то има својих и добрих и лоших страна, закључује Вуки. Он, као дугогодишњи такмичар,

сматра да допуне такмичарског правилника не могу бити камен спотицања за такмичаре, а још мање разлог за прелазак у неки други Савез. Можда је најосетљивије питање члана 25. и зато га треба урадити онако како ће то одговорати такмичарима. Сигуран је да ће експертска комисија донети праве одлуке и да ће такмичење у наредном периоду бити и боље и са више резултата. Приликом допуне правилника не треба гледати да ли се он неке свађа или не, већ да ли доноси напредак и бољитак.

На крају, честитао би свим успешним и мање успешним голубарима на оствареним резултатима, а њиховим породицама би пожелео све најбоље.

МЕЂУ ОДГАЈИВАЧИМА СВЛ У КАНАДИ

Као и многи млади људи, и мој син оде пут Канаде и тамо пусти корене. Тамо ми се родило двоје унучади, па је деда решио да се отисне на далек пут. Први пут у животу у авиону, па одмах преко Атлантика, лет директан: Будимпешта – Торонто. У авиону 250 путника и ја међу њима. Мало ми је било нелагодно, али сам се брзо привикао. Гледао сам кроз прозор и помишљао како ли је голубовима када лете, али се слика брзо променила. На висини од 11–12 км облаци су далеко испод нас а температура – 60 степени. После 10 сати лета слетели смо на аеродром, син нас дочекао, па брзо кући. Срце много брже лупа када после толиких година загрлите своје најдраже.

После пар дана пробуди се у мени оно голубарско, а како сам од господина Тодоровић Горана добио неке адресе голубара из Торонта, определих се за име Зорана Петровића. Рекох себи ово мора да је неки наш човек. И нисам се преварио. Са друге стране телефона чуло се отегнуто „јааа“. Ја му се представих, рекох ко сам и шта сам и похвалих се да сам ове године био трећи на првенству Србије. Крену ту прича не краћа од пола сата. Он је био права адреса, јер је био секретар удружења у Торонту и Хамилтону. Договорисмо се да он за пар дана дође по мене. Овде је јако тешко ускладити време (а ми га у Србији увек имамо на претек) и сви су стално у некој журби. Као што је најавио, био је тачан. Крену смо ка његовој кући. Он је са

Професор Радојковић Љубиша

Душановца у Београду. Отишао је 70-их прво у Немачку, а потом у Канаду. Стари крај и голубаре никада није могао заборавити. Чим је купио прву кућу (сада их има две) направио је велики кавез за голубове. Дивна кућа, а у малој башти кавез из 2 дела са око 200 голубова. Углавном су то српски високолетачи, али има и по који типлер и писмоноша. Претежно су мавијани, али има ту и текира, дарчина, силбера... Испред кавеза трава као на Енглеским стадионима. Голубарници су му пренатрпани па показује материјал за проширење. Прича о голубарским мукама, прво око набавке голубова и ношењу јаја из Србије, старих од 10 до 14 дана, како би освежили крв. Природни непријатељи су суровији него код нас. Грабљивице чак слећу на тремове и са њих односе голубове. Како језера окружују Торонто, облаци се врло брзо стварају и односе чистава јата и ретко се шта врати. Код њега у кавезу има голубова од старих еминентних такмичара, али и од садашњих шампиона. Један њихов члан из Хамилтона, неки Димитријевић, има чак 2000 примерака нашег голуба, али их не тера да лете.

Жали се да нема никакве литературе за исхрану и тренирање голубова. Ја сам га упутио на наш Савез и часопис где наши најбољи одгајивачи износе своје методе и припреме. Каже да код њих има да се купи квалитетна храна, али не зна како

да је користи. Тешко долази до лекова. Појавио му се „шишвац перја“ и то му је проблем. Ја сам му помогао колико сам знао а он је то записивао.

Онда отпутовасмо код Андрије Влајковића, старог голубарског вука из Железника. Лик прави голубарски, мало-мало, па глава ка небу. У пензији је, а изгледа као педесетогодишњак. У великој је фризи, јер му је из Београда стигло 20 комада јаја, па му се то тренутно леже, а голубари знају колико је то тешко ускладити. У дворишту опет травњак из снова. Диван велики голубарник са тремовима и рампама за слетање. Унутра много лепих примерака голубова од наших врхунских одгајивача. Са стране помоћна просторија са свом могућом хемијом. Андрија је прави српски домаћин и не хаје што нисмо гладни. За час су се на столу нашли парадајз, сир, кобасица и разна пића. Слатко сам се насмејао када сам код Адрије на столу видео праћку. Две ти веверице стално долазе на волијеру и плаше голубове. Андрија их гађа праћком, а муниција јабучице које се код њих гаје као украсно дрво. Андрија је у току свих голубарских збивања у Србији а негде је чак информисанији од мене. Приче о голубовима и голубарима из њихове младости навиру из њихових уста, и схватате шта они за њих тамо значе, а то је оно што се из срца никада не отргне – родни крај.

МИТАРЕЊЕ

Под митарењем се подразумева физиолошки процес замене старог перја новим. Условљено је хормоналним утицајем. Код голубова се оно редовно одвија и има свој ток.

Важно је овде нагласити да су пера састављена од беланчевина кератина (исклеропротенин) у којима се у великим количинама налази сумпор уграђен у аминокиселине метионин и цистин. Исто тако, у перима се налазе знатне количине минерала, па их голубови морају узимати у довољним количинама кроз храну. Нарочито је битно да им обезбедимо већу количину беланчевина у којим доминирају аминокиселине цистин и метионин.

Митарење се јавља редовно, у одређеном временском периоду. Да би почело и завршило у том периоду, голубови морају бити у одличној здравственој кондицији, мора им бити осигурана одређена квалитетна исхрана и морају бити заштићени од промаје. У исхрани треба посебну пажњу обратити на учешће витамина, и по потреби

им давати препарате који садрже А+Д односно рибље уље.

У митарењу се мењају и пера и перје. Сва оштећена пера и перје мењају се новим, сјајнијим. Замена пера увек почиње од главних 10 летачких пера. Код дванаест репних, ситуација је мало другачија и почиње од петих пера. Испадање и замена пера на стомаку, грудима и леђима траје месец дана (право митарење). Што је голуб млађи, лакше и успешније митари. Приликом замене перја потребно је одбачене перушке сакупљати из углова и повремено дезинфиковати голубарник. Млади голубови мењају перје на исти начин као и старији, само много брже. Трајање митарења код младих голубова зависи од времена излегања и од годишњег доба. Замена перја бива комплетирана пре 6 месеци старости. Критичан период је када млади голуб мења 2 примарна крилна пера. То се дешава код првих излазака из гнезда, односно првих летова. Да би се спречили губици, потребно је мла-

дунче држати затворено док му не израсте треће и четврто крилно перо. Боје код младог голуба нису изражене у пуном смислу.

Приликом митарења могу се јављати следеће неправилности:

– Потпуни изостанак митарења,

– Прекид митарења, као последица болести (здравствено стање и митарење су у уској вези),

– Појава споријег митарења (може бити чак и наследна, такве примерке елиминисати),

– Непрекидно митарење, као последица хормонског поремећаја,

– Појава пре сезоне митарења, што обавезно значи да голубове држимо у неадекватним условима,

У свим условима треба испитати узрок неадекватног митарења.

Голуб који се за време митарења не премитари како треба, кондиционо ће бити ослабљен, па неће давати адекватне спортске резултате.

ХЕРБОТС ПРОИЗВОДИ – ПРИРОДНО ДО ЗДРАВЉА

Средина у којој живе наше птице је сама по себи, чак и у идеалним условима, изложена разним сојевима вируса и бактерија. Болести је било, и биће. Када до тога дође, неминовно посежемо за разним средствима, не би ли спашавали што се спасти може. Тада се голубовима даје буквално све и свашта.

Птице се просто натрпавају разним лековима, како испитаним и провереним, тако и неким тек приспелим на наше тржиште путем сумњивих канала. У већини случајева, резултати су добри и болест се сузбије. Али, да ли је то и неко дугорочно решење?

Из дугогодишње праксе могу рећи да се са једне стране

добија (излечи се птица), а са друге стране се губи??? Та друга, негативна страна је да се честим давањем медикамената уништавају репродуктивни органи птица, као и да се ствара резистентност (имуност) на одређени лек. Птице не реагују на лек, јер је организам презасићен појединим антибиотцима,

услед сталног понављања једног те истог лека, који је до тада био успешан. Вероватно би помислили да сам заговорник тражења неког новог антибиотика, који би био успешан, али не ради се о томе. Доста је било „тровања“ наших љубимаца свим и свачим.

Овим путем бих вас упознао са неким производима који у себи не садрже антибиотике, а могу да одрже голубове што бољег здравља и у доброј кондицији, што нам је у овом нашем назови хобију врло битно.

Фирма коју представљамо се зове „ХЕРБОТС“. Добила је назив по белгијској породици одгајивача голубова писмоноша и врло је популарна код њих. Производи су већином на природној бази, са додацима витамина, аминокиселина и олиго елемената. Иначе је у свету тренд

да се птицама даје што мање лекова у облику антибиотика, а све више природних препарата, све у циљу избегавања оних негативних појава о којима смо говорили.

Представићемо вам производ појединачно:

ZELL OXIGEN-Q10 – препарат у течном стању, меша се у воду и у храну (по избору). Два пута недељно, преко целе године. Садржи ћелије живог квасца, воћне екстракте и коензим Q10, који је регенератор ћелија.

OPTIMIX – је најтраженији прах за бољу кондицију птица. У прашкастом стању једна супена кашика на кило хране. Садржи витамине (10), минерале,

олиго елементе и аминокиселине.

ЧЕТИРИ УЉА У ЈЕДНОМ – пшенично, рибеље, уље белог лука и сунцокретово уље. Искључиво се даје у храну.

AMINOVIT – чиста енергија, садржана у 21 аминокиселини. 1 супена кашика иде на литар воде.

ELEKTRO FORTE – веома брз опоравак. Добро избалансирана мешавина електролита и декстрозе. Брз опоравак је веома битан, како код лечења та-

ко и у такмичарском периоду. Јединствено је присуство глицина у укупној количини електролита. Он омогућава боље упијање течности, а вода дуже остаје у организму.

PROVIT FORTE – витамини у периоду одгоја младих. Позитивно утичу на плодност птица као и на развој младих голубова. Једна супена кашика на литар воде, два пута недељно.

ЧАЈ – потпуно и брзо елиминише токсичне материје. Има јединствен састав на тржишту чајева за голубове. Поред осталих трава, садржи и мајку траву, ехинацеу и женшен. Идеално утиче на цревну флору, бубреге и јетру, као и на кондицију у току тркачке

сезоне. Прокува се две супене кашике на литар воде.

BRONKOFIT – течни чај већ припремљен са ориганом. То је пиће базирано на концентрату биљака и веома је лак за употребу. Одлично одржава бронхије и прочишћава крв. У потпуности чисти организам од отрова. Једна супена кашика иде на литар воде.

СУПЕР ЛЕТ – капсуле за брз опоравак и бољу кондицију. Посебно произведен за источно тржиште писмоношарског спорта (Кина, Тајван), где су се голубови користили сваки трећи дан. Садржи витамине, минерале, соли, соју, карнитин. Код писмоноша се даје по једна капсула дан пре паковања и једна по повратку за опоравак.

ENTERI DUIF – штити и стабилизује древну флору. То је комбинација биљака и хомеопатије, посебно произведене за голубове. Побољшава отпорност против разних болести. Два пута недељно 1 кафена кашика на 2 литра воде.

VITA DUIF – за кондицију. Повећава отпорност организма, а опоравак мишића је бржи. Даје птицама добар апетит и веће резерве хране. Састав: јабука, цвекла, млечне киселине, бобица зове. Такође садржи и ехинацеу, хелениум, турику.

PRODIGEST – пробиотик, осигурава најбоље варење, што је врло битно код голубова. Нарочито важна улога варења је код младих, када се одвоје од родитеља и пређу на зрнасту храну. Дају се две кафене кашике на литар воде за пиће, два до три дана у недељи.

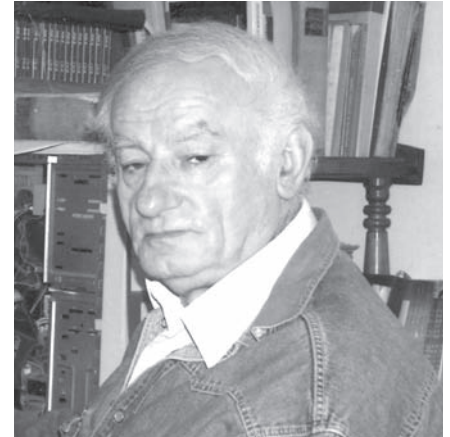
ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА 2008. СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ

Такмичарска сезона 2008. године започела је маја и трајала до 1. октобра 2008. године. Била је то тешка година за српске високолетаче. Велика нестабилност у горњим слојевима атмосфере утицала је да на тлу нема ветра а да на висинама од 600 до 1500 метара дувају снажни ветрови. Сваки други дан ветар чија јачина прелази 5 метара у секунди и честе кише онемогућавале су одгајиваче српских високолетача да формирају победничка јата. Неуобичајено много дана са јаким силазним струјама у другој половини такмичарске сезоне само су још више отежале и онако тешке временске услове.

Пише: Милан Т. Стеванчевић

пролепшава да би већ у понедељак време поново погоршало са фактором 5. Била је то срећа која је омогућила одржавање сениорских такмичења.

За тренирање голубова ове такмичарске сезоне није било довољно безбедних дана па се може рећи да су релативно добри резултати у сениорским такмичењима за ове временске неприлике задовољавајући. Одгајивачи који нису постигли задовољавајуће резултате треба да знају да време није било наклоњено српским високолетачима. Зато не треба кривити голубове јер су одгајивачи учи-

Киша је од маја до октобра падала 45 дана а кише у раним јутарњим сатима стварале су велику влажност која је утицала на достизање потребног ви-

Статистика 2008 . године

Месец	Дани Фактор 3	Дани Фактор 5	Ветар	Киша	Сунчев ветар	Магнетне буре	Силазне струје	Остало
Мај	7 дана	15 дана	12 дана	8 дана	3 дана	3 дана	3 дана	
Јун	11 дана	19 дана	17 дана	7 дана	2 дана	1 дан	3 дана	Муње 2 дана
Јул	8 дана	23 дана	13 дана	10 дана	4 дана	3 дана	1 дан	Муње 2 дана
Август	15 дана	9 дана	11 дана	4 дана	2 дана	нема	10 дана	Муње 3 дана
Септембар	10 дана	20 дана	17 дана	16 дана	4 дана	4 дана	13 дана	нема
Укупно	51 дан	86 дана	70 дана	45 дана	15 дана	11 дана	30 дана	7 дана

Када се погледа статистика добрих и лоших дана морамо да се запитамо како смо одржали сва сениорска такмичења.

Када се узме у обзир да је такмичарска сезона почела 1 маја и да је било укупно 137 прогнозираних дана. Од тог броја само 51 дан имао је фактор 3. Велика срећа је што су дани са фактором 3 били у првом делу такмичарске сезоне били недељом. Било је дана да у суботу нема услова за лет српских високолетача а да се недељом време

нили све што је било у њиховој моћи. Понекад одгајивачи се морају навикнути да је време јаче од људи и голубова. Ове године нарочито је било неједнаких услова на локалном нивоу, Тако је једна општина могла да одржи општинско такмичење а друга суседна није могла.

Највеће изненађење ове године је велики број 86 дана са фактором 5. Ова година може се сматрати једном од лошијих година када су у питању услови за лет српских високолетача.

са. Ветар са фактором 5 дувао је 70 дана што се није десило 5 последњих година. Често се дешавало да истог дана пада киша и дува јак ветар.

Сунчевог ветра је било само 16 дана што се може сматрати за годину са слабијим Сунчевим ветром. Магнетних бура било је само једанаест дана што се може сматрати за повољнију годину. Утицај магнетног поља на оријентацију голубова није имао значаја али су други фактори имали великог утицаја као

што је бљештање атмосфере. То је дан када се невиди плаветнило неба а нема облака. Када се погледа у вис небо бљешти бело што је знак велике влажности у ваздуху која не дозвољава да се види плаво небо. Свака капљица воде у ваздуху врши преламање светлости што се манифестује као бљештање које онемогућава српске високолетаче да се оптички оријентисху приликом слетања.

Међутим, ове године у другој половини такмичарске сезоне било је више дана са силазним струјама. Није уобичајено да се у августу јаве силазне струје али на велико изненађење њих је било. 30 дана са силазним струјама представља једну петину од укупног броја дана па се ова година може сматрати за годину јаких силазних струја. Све је то утицало да велики број голубова не достигне вис у одређено време. Силазне струје утицале су на груписање јата јер физички слабији голубови нису издржали тако велике напоре.

Муња је ове године било мало само 7 дана.

Основни узрочник који је утицао целе такмичарске сезоне био је велики број коронарних рупа у свакој ротацији Сунца.

У мају и јулу било је по 3 коронарне рупе које су заузимале по седам дана. Између дејства коронарних рупа било је кратких периода када је било услова за лет. На велику срећу ови

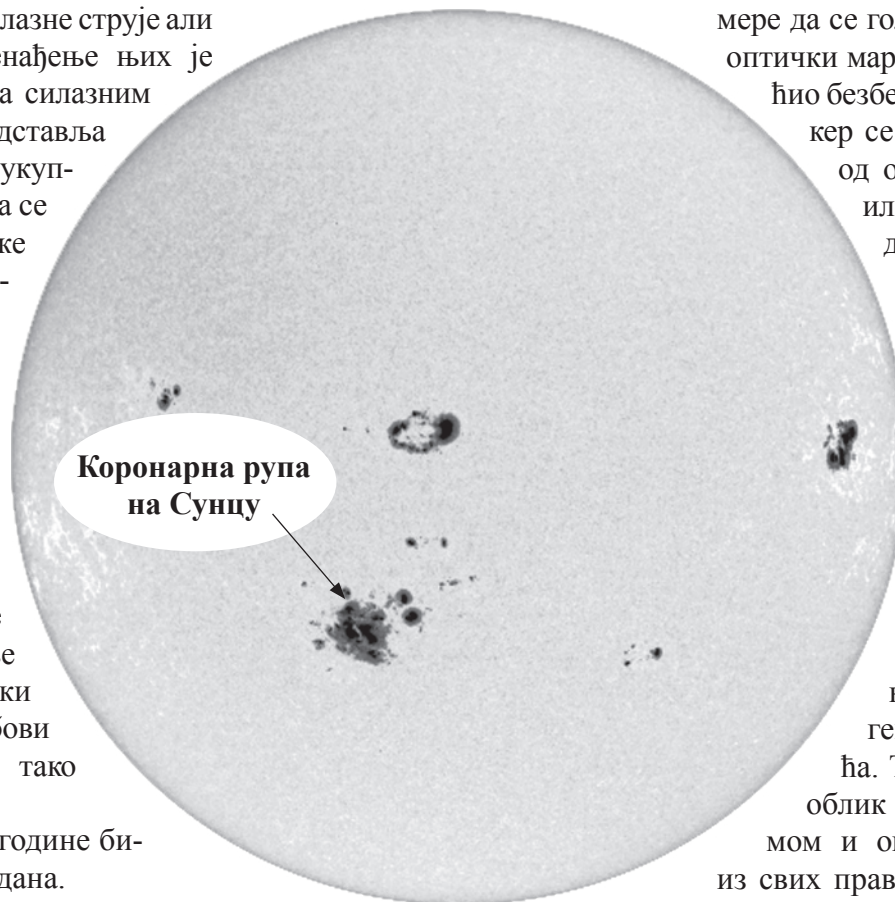
кратки периоди од једног или два дана догађали су се недељом. То је омогућило да се у првом делу такмичарске сезоне одрже сва сениорска такмичења. Међутим, срећа нас напустила па другом делу такмичарске сезоне такмичење младих одржавало се под отежаним условима. Због малог броја дана за тренинг младих голубова, у првом делу сезоне, одгајивачи су пушталу младе на такмичење без довољно обуке.

Посебно треба нагласити да су се ове године у августу и септембру јавиле

ника, као и велики број мобилних телефона, мења постојеће линије магнетног поља што има за последицу велики број прелета или губитака голубова. Прошла су времена чистог неба шездесетих година прошлог века када није били ни телевизије а ни електромагнетног ометања голубова. Линије магнетног поља биле су стабилне а повратак голубова безбедан. Пораст броја мобилних телефона, телевизијских предајника и локалних радио станица треба очекивати и наредних година па одгајивачи треба да предузму одговарајуће мере да се голубовима омогући оптички маркер који би омогућио безбедно слетање. Маркер се мора разликовати од околине или бојом или обликом и треба да се види са велике висине. Маркер треба обојити у наранџасту боју како би се разликовао од околине. То је једина боја која не постоји у природи.

Хексагон је космички знак који је усађен у генима код свих бића. То је геометријски облик са најмањим обимом и омогућава слетање из свих праваца без обзира на смер ветра.

Од посебне важности за развој српских високолетача је одгој нове генерације у гнездима од дрвета или бар у боксовима од дрвета. Не препоручују се пластична, земљана или гипсана гнезда јер њихово зрачење у изазива скривене мане и обољења српских високолета-

Коронарна рупа на Сунцу

снажне силазне струје и то у јутарњим сатима што је још више погоршало услове за такмичење младих.

Мобилни телефони

Последњих година брз развој телекомуникација а нарочито базних и репетиторских предај-

ча. Мане добијене зрачењем не могу се видети све док голуб не полети а тада је касно за сваку интервенцију. Ове године многи одгајивачи одгајали су младе у гнездима које зраче што се у отежаним временским условима показало као потпуно погрешним. Озрачени млади високолетачи нису имали снаге да издрже овогодишње отежане временске услове па ти голубови нису могли да остваре ни приближно добре резултате

а о врхунским резултатима са озраченим голубовима нема ни говора.

У принципу, можда је била потребна оваква година да би се схватио значај одгајања голубова у еколошки чистим срединама. Код година са јаким узгонским струјама и обични гацури добро лете па се не могу сагледати разлике одгајања у дрвеним гнездима или дрвеним боксовима и гнездима која озрачују.

Време до Нове године

Време у октобру било је лепо и велики број дана омогућавао је српским високолетачима безбедан лет. Међутим, не треба се заваравати необично топлим временом у октобру јер на основу криве поларног притиска зима неће бити топла и голубарнике треба добро утолито али са добром вентилацијом. Голубарници морају бити суви а киша и снег се морају одбацивати што даље од голубарника.

НЕШТО О ГОЛУБОВИМА...

ЛЕТЕЊЕ

Крила омогућавају летење. Голуб приликом летења крилима прави 8 покрета у секунди. Издржљивост при летењу обезбеђује средишни део крила. Захваљујући многим шупљим костима које су повезане са плућним ткивом, преко ваздушних кеса је омогућено снажно струјање ваздуха, брз лет, па чак и лебдење у ваздуху. Захваљујући чињеници што су кости сунђерасте и путем ваздушних кеса повезане са плућима, при сваком удисају ваздух продире све до сржи кости. Ваздушне кесе су додатна помоћ у дисању за време лета, а истовремено омогућавају, кад су голубови у интензивном лету, и хлађење мишића.

Док је број удисаја голуба при мировању 25–30 у минути, при брзом лету се повећава на 180, односно при дизању у висине чак и на 450.

Голубови летачи се тренирају тако што се најпре почне са краћим летом, а сваког следећег дана се повећава дужина лета (у периоду од три седмице), и то на тај начин што се пуштају сваког дана по четвртину сата раније. И тренирање писмоноша почиње са малим даљинама (прво лете 2 км, па затим 5, 6, 10, 20, 30, 50, 100, 200, 300 и 400 км). Тренирање писмоноша изискује велик труд. Са даљина мањих од 500 км голуб писмоноша се враћа истог дана у свој голубарник. Међу земљама у којима је узгој писмоноша нарочито развијен треба поменути у првом реду Британско Острво, Белгију, Немачку и Холандију. У поменутих земљама постижу се најбољи резултати.

КРВОТОК

Фреквенција pulsa код голуба износи 190–240 откуцаја у минути и у односу на сисавце је веома велика. У односу на величину тела, срце је релативно крупно.

Венска крв у срце долази из периферних делова тела и иде у плућа на пречишћавање (мали крвоток). Из срца се према органима и ткивима шаље артеријска крв (велики крвоток).

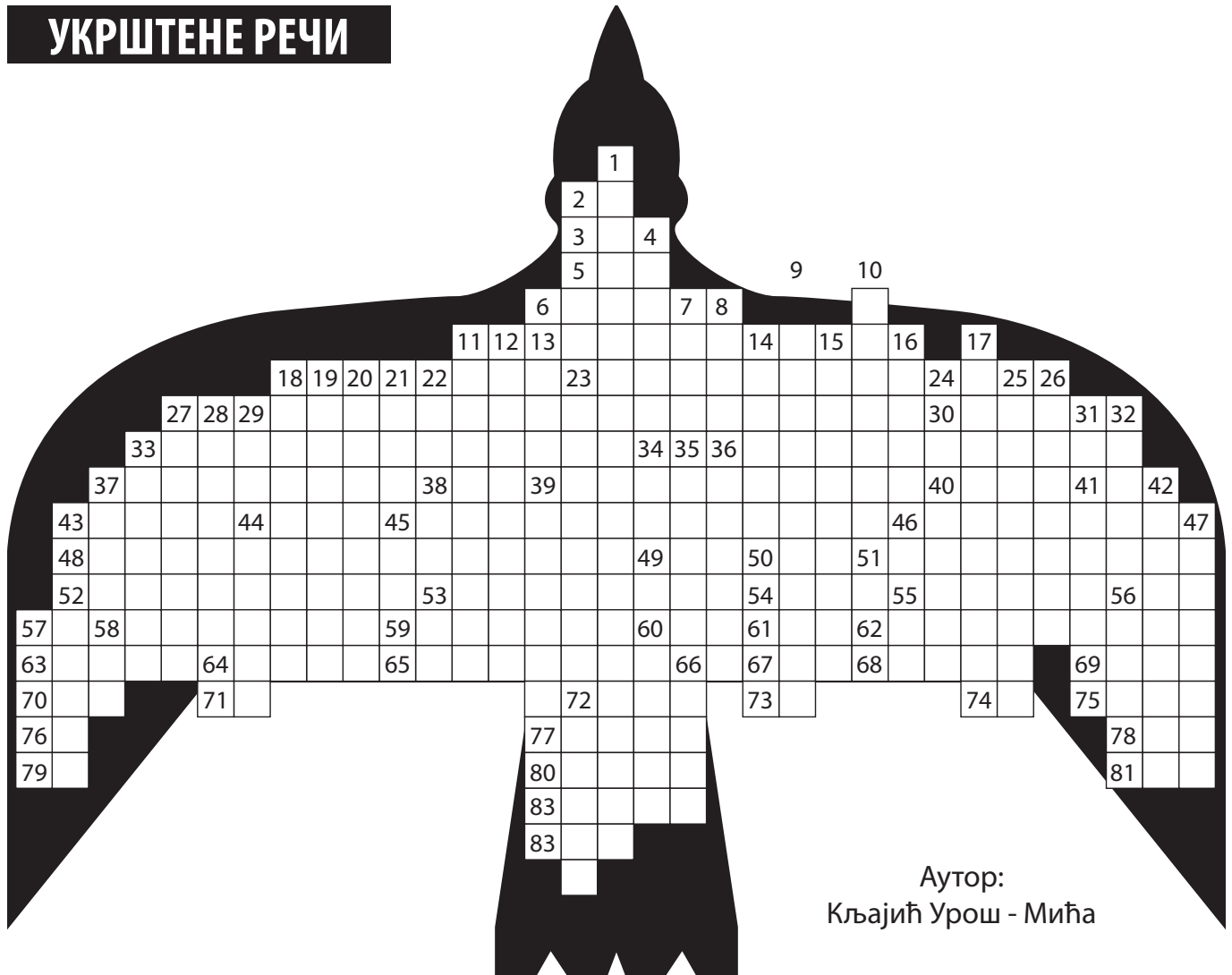
Крв је богата еритроцитима (црвеним крвним зрнцима), који преносе кисеоник до ћелија, односно ткива. Крв се састоји из крвне плазме (текући део) и крвних зрнаца (бела и црвена крвна зрнца), те крвних плочица (чврсти део).

Црвених крвних зрнаца има у 1 ml 3,7 до 4 милиона. Црвена боја потиче од хемоглобина. Бела крвна зрнца (леукоцити) имају одбрамбену улогу у организму. У 1 ml има их 13000 до 18500. Крвне плочице (тромбоцити) играју важну улогу при згрушавању крви (захваљујући ензиму тромбокинази).

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Аутор:
Кљајић Урош - Мића

ХОРИЗОНТАЛНО

2. Ознака за Сумпор, 3. Први самогласник, 5. 3 и 2 слово азбуке, 6. Мајка Ромула и Рема, 13. Мушко име или планина, 14. Римски хиљаду, 15. Ознака за Ванадијум, 22. Човек (енгл), 23. Познати светски глумац, 24. Ознака за Калијум, 29. Назив часописа укршенице (множ), 30. Земљишна мера (множ), 33. Чакарасти, црвени шпицасти голуб – једно крило бело (2 речи), 36. Онај који се бави фијакерима, 37. Црвени голуб (женка), 38. Грчко слово, 39. Предмети означени бројевима, 40. Чуло слуха (једнина), 41. 12 слово азбуке, 43. Крсно, черно (женски род), 44. Вртлог, 45. Боз са белим репом (женка), 46. Кад је нешто мало даље (женски род), 48. Црн голуб, лево крило шпицасто (женка), 49. Кад је нешто кул или...?, 50. Ауто ознака за Ваљево, 51. Шаренокрили, 52. Птичији глас, цвркут (будуће време), 53. Глачати полир пастом, 54. Радио Телевизија Србије (скраћено), 55. Врста ноћне птице, сова, 56. Показна заменица, 57. Почетно слово азбуке, 58. Наречје народа из Хрватске, 59. Грчка песма, деци са П....., 60. Коњ, 61. Електро-апарат (скраћено), 62. Кад голуб кратко лети (2 речи), 63. Краћи назив за: Радована, Радишу, 64. АПТ (скраћено), 65. Даље, више, изнад, 66. Трећи самогласник, 67. Мајсторски кандидат (скраћено), 70. Део коњске опреме, 71. Ознака за радијус, 72. Оружани сукоб, 73. Други самогласник, 74. Сугласник, 75. Бивши амерички председник Клинтон, 76. 19 слово азбуке, 77. Округло, 78. Иницијали пок. енигмате Кљајић Николе, 79. Везник, 80. Град у Француској, 81. Зачин, 82. Ујакова жена, 83. Јесте (скраћено).

ВЕРТИКАЛНО

1. Савез голубарских удружења у Србији (3 речи), 4. Голуб из три боје (бела, плава, бакараста), 5. Грчко слово, 7. Назив за Херцеговца, 8. Река у Африци, 9. Није повољно за пуштање голубоав (3 речи), 10. Званична, 11. Скуп микрофилмова, 12. Европска ТВ станица о спорту, 13. Ред, 14. Руски јогурт са алгата, 15. Дизнијев јунак, 16. Писац књиге о дијеталној исхрани заза, 17. Голуб са печатом на глави, портикла, дубоки шпицеви у основној сиво-белој боји, може и шаренореп, 18. Размишљати, прижељкивати, 19. Који рони, 20. Онај који покреће, 21. Нема (на албанском), 22. Ауто ознака за Кикинду, 23. Кад се нешто санира, нормализује, 25. Такмичарски дух – супарништво ривала, 26. Кад се нешто изоли (женски род), 27. Црни шпицасти голуб са печатом на глави (женка), 28. Црни голуб (женка), 29. Иницијали енглеског глумца Ричарда Чембрленда, 30. Енергија (скраћено), 31. Темпо (скраћено), 32. Бубуљица, 33. Нижи хијерархијски чин у исламској вери, 34. Глас јагњета или овце (ономатопеја), 35. Виши слој друштва – крем, 36. Пливати под водом, 37. Град у Италији (скраћено), 38. Без опасности (скраћено), 39. Хладњак на аутомобилу (немачки-множина), 40. Песма високих тонова (павароти), 41. Презиме, 42. Цртани филм, обликов друг, 44. Помоћ у кувању (књига), 45. Друго лице множине, 46. Задње слово азбуке, 47. Крајње окупирано нечим, 49. Прво слово азбуке, 51. 21 слово азбуке, 52. Црни голуб (множина), 53. Иницијали нашег сликара Предић Уроша, 55. Скраћеница за кућни број, 56. У луку лопта прелеће голмана, 58. Део коњске опреме, 60. Подлога, основа, 66. Хиљаду килограма, 72. Невреме.

IN MEMORIAM

ЋУЛУМ ИВАН (1938-2008)

Давне 1968. године, игром случаја, упознао сам сада по којног Ћулум Ивана. Наиме,

факултет који сам похађао био је поред куће у којој је Иван живео. Тада, са 18 година, већ сам био, како са тим годинама може да се буде, страствени заљубљенику голуба Српског високолетача. Убрзо сам приметил јато голубова који лете и „држе круг“ изнад Иванове куће. На моје велико изненађење, истовремено и задовољство, уверио сам се да то јато голубова слеће касно после подне на поменућу кућу.

Знатижеља, младост и очараност виђеним летом одвела ме је до голубарника, односно власника тог јата – Ћулум Ивана. Од тада, па све до трагичног дана, траје познанство, које је временом прерасло у истинско пријатељство са Иваном.

Иван је одгајао пуних 50 година „линију“ голубова Звонка Ладовца, који потичу од чувев-

них голубова Андре Бихела. Са неизмерном љубављу, знањем и умећем одгајао је искључиво ту „линију“ голубова.

У своје приплодно јато није уносио друге „линије“. Био је голубарски заљубљен у Звонкове, односно Бихелове голубове. Веома ретко, у данашњој голубарској Србији, постоји тако чиста „линија“ голубова Српских високолетача.

О голубовима и голубарству буквално је све знао. Сваком сегменту голубарства прилазио је студиозно, са пуно знања и умешности. Међу првима се интересовао за страну литературу из Енглеске и Белгије, коју је преводио и нова сазнања примењивао код одгоја

свог јата. Иванови арапи, текири, бозови и мастиљави бозови су препознатљиви и карактеристични голубови. Они су његова лична карта 50 годишњег одгајања Српског високолетача.

Дружећи се са Иваном, много сам научио о голубовима и голубарству. Било да је реч о парењу голубова, генетици, исхрани, болести голубова или припреми за такмичење, знао је да да савет и усмери ка најбољем решењу.

Неповољни услови за одгајање голубова омели су га на такмичарском плану. Ипак, 1970–1980 године се такмичио и имао за то време запажене такмичарске резултате.

На професионалном плану био је цењен и поштован као врсни дизајнер и архитекта. Краћи период провео је у Италији и Енглеској, где се доказао

у својој професији. 35 година провео је радећи у Телевизији Србије и издавачкој кући ПГП, на руководећим положајима, где је оставио дубок траг У младости, као спортиста, играч хокеја, био је незаменљив члан екипе Партизана.

Они који су га познавали, знају га као карактерног, достојанственог и поштеног човека, спремног да у сваком тренутку помогне и охрабри. Ми голубари сећаћемо се Ћулум Ивана као врсног познаваоца голуба Српског високолетача, који је читав свој живот посветио одгоју и унапређењу голубарства у Србији. Његови голубови, специфичних особина и изгледа, дуго после њега летеће небом Србије и његовог Београда, да нас подсећају на све оно што је Иван, својим голубарским знањем уткао у њих.

На нама, његовим најближим пријатељима, остаје обавеза да Иванове голубове очувамо и будућим генерацијама голубара широм Србије покажемо сву лепоту „Ивановог српског високолетача“.

Због свега што је учинио за Српско голубарство, још једном му хвала и Слава му!!!

Градимиr Ђурић

ЈОВАНОВИЋ БРАНИСЛАВ 1962 - 2008

Користимо ову прилику да у име свих голубара чланова Општинског савеза Велика Плана одамо последњу почаст нашем актуелном председнику Општинског савеза, којег је тешка болест спречила да физички и даље буде са нама, иако ће вечно бити у нашем сећању.

Нека му је вечна слава и хвала.

Дејан Недељковић

Od najboljih
najbolje vakcine, lekovi, vitamini
najboljim golubovima

Zvanični zastupnik

chevita GmbH
 Germany/Bavaria

BEOGRAD, Makedonska 28 • Telefoni: 3227-550, 3227-048 • Fax: 3226-396

SALON PEHARA **Jovanović**

ARANĐELOVAC, Josifa Pančića bb; Tel/fax:034/711-270

BEOGRAD , T.C. "Zeleni Venac" II sprat,lok.8; Tel/fax:011/2629-753

NIŠ, T.C. KALČA, lok. D-111; Tel/fax: 018/250-509

www.pehari.com

e-mail: mispehari@gmail.com